

Pinja-Juulia Aho & Jenny Lakkapää

Kaksonen vai kaksoset: Identtisten kaksosten identiteetin syntymiseen vaikuttavat tekijät

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Kaksonen vai kaksoset: Identtisten kaksosten identiteetin syntymiseen vaikuttavat tekijät

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Pinja-Juulia Aho & Jenny Lakkapää
Opinnäytetyö
Syksy 2023
Hoitotyön tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Hoitotyön tutkinto-ohjelma, Sairaanhoitaja ja Terveystenhoitaja

Tekijät: Pinja-Juulia Aho & Jenny Lakkapää

Opinnäytetyön nimi: Kaksonen vai Kaksoset: Identtisten kaksosten identiteettiin vaikuttavat tekijät:
Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Työn ohjaajat: Minna Vanhanen & Sanna Sandström

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2023

Sivumäärä: 33

Kaikista synnytyksistä Suomessa 1,5 % on kaksossynnytyksiä, joista yksi kolmasosa on identtisiä kaksosia eli samamunaisia. Maailmanlaajuisesti kaksossynnytykset ovat lisääntyneet 1980-luvulta lähtien kolmanneksella. Monikkolasten kasvatuksen yksi suurimmista haasteista on yksilöllinen huomiointi ja oman identiteetin vahvistaminen sekä tukeminen. Identtisten kaksosten identiteetti ja minäkuva syntyy samoin kuin kenellä tahansa. Identtisten kaksosten läheinen ja erityinen suhde voi vaikuttaa niiden muodostumiseen. Identiteetin muodostuminen erillään omasta kaksosestaan on suurin kaksosten kohtaama vaikeus.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla mitkä tekijät vaikuttavat identtisten kaksosten identiteetin syntymiseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa identtisten kaksosten identiteettiin vaikuttavista tekijöistä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille sekä identtisten kaksosten perheille. Tutkimustulosten avulla tuodaan esille persoonan yksilöitymiseen vaikuttavia tekijöitä, joiden avulla voidaan lisätä tietoutta vaikuttavista tekijöistä sekä vähentää riskiä identtisten kaksosten identiteettikriisin syntymiseen.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä oli kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Tutkimusaineisto koostui kahdestatoista kansainvälisestä tutkimusartikkelista. Aineiston keruussa käytettiin systemaattista, sekä manuaalista hakumenetelmää. Tietokannoista käytettiin CINAHL, Pubmed, EBSCOhost ja Medic-tietokantoja. Aineisto analysoitiin käyttämällä induktiivista temaattista analyysia.

Tutkimuksen tuloksina esille nousi neljä pääteemaa, jotka vaikuttavat identtisten kaksosten identiteetin syntyyn. Teemat ovat: geneettiset tekijät, vanhemmat ja perhe, sosiaalinen ympäristö ja kaksossidos. Tulokset osoittavat, että identtisillä kaksosilla on yleensä halu pysyä erilaistumattomina ja heillä saattaa olla vaikeuksia luoda yksilöllistä identiteettiä. Toisaalta identtisillä kaksosilla voi olla myös voimakas tarve saavuttaa tunnistettavasti erillinen minäkuva omasta kaksosestaan. Yksi suurimmista tekijöistä kaksosten identiteetin kehittämisessä on äidin kohtelu, mutta myös toisella vanhemmalla sekä sisaruksilla on merkittävä rooli identiteetin synnyssä, miten he kohtelevat kaksosia yksilöinä ja korostavat kaksosten erilaisuutta syntymästä saakka. Tulosten mukaan voidaan katsoa, että geenit ja sosiaalinen ympäristö vaikuttavat yksilöllisiin eroihin persoonallisuudessa ja kaksosten jakamat tapahtumat voivat vaikuttaa identiteetin syntymiseen.

Asiasanat: Identtinen kaksonen, monotsygoottiset kaksoset, identiteetti, yksilöllisyys, kehitys

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care, Option of Nursing and public health nursing

Authors: Pinja-Juulia Aho & Jenny Lakkapää

Title of thesis: Twin or Twins: Factors affecting identity development of identical twins: Narrative literature review

Supervisors: Minna Vanhanen and Sanna Sandström

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2023

Number of pages: 33

Of all births in Finland, 1.5 % are twin births, of which one-third are identical twins. Globally, twin births have increased by one-third since 1980 s. One of the main challenges in raising a twin is to strengthen and support the twin's own identity. Identical twins develop their identity and self-image in the same way as anyone else. The close and special relationship between identical twins can influence their identity formation. The formation of identity and differentiation from their twin is the main difficulty faced by identical twins.

The aim of this study was to determine the factors that influence the development of the identity of identical twins. The objective was to produce information for social and healthcare professionals and families on the factors affecting identity development which can be used to increase awareness of the factors and to reduce the risk of identity crisis in identical twins.

The research method used in this thesis was a narrative literature review. The research data consisted of 12 international research articles. Series of systematic and manual search methods were conducted. The databases used were CINAHL, Pubmed, EBSCOhost and Medic. The data was analysed using inductive thematic analysis.

The results of the study revealed four main themes that affect identical twin identity development. The themes are genetic factors, parents and family, social environment and twin bond. The results show that identical twins have a desire to remain undifferentiated and may have difficulty creating an individual identity. One of the biggest factors in the development of twins' identity is the treatment of the mother. Other parent and siblings also play a significant role in identity formation, how they treat the twins as individuals and how they emphasise the twins' differences from birth. The results suggest that genes and social environment influence individual differences in personality and that events shared by twins may influence identity development.

Keywords: Identical twin, monozygotic twins, identity, individuality, individualism, development

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	IDENTTISTEN KAKSOSTEN IDENTITEETIN SYNTY	2
2.1	Monikkolapset	2
2.1.1	Identtinen kaksosuus	3
2.2	Identiteetin ja minäkuvan synty sekä niihin vaikuttavat tekijät	4
2.3	Monikkolasten identiteetin ja minäkuvan synty sekä niihin vaikuttavat tekijät.....	5
2.4	Identtisten kaksosten identiteetin ja minäkuvan synty sekä niihin vaikuttavat tekijät ..	6
3	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYS.....	8
4	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	9
4.1	Tutkimusmenetelmänä kirjallisuuskatsaus	9
4.2	Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet.....	9
4.3	Kirjallisuushaku ja aineiston valinta	9
4.4	Aineiston analyysi.....	11
5	TULOKSET	16
5.1	Geneettiset tekijät.....	16
5.2	Vanhemmat ja perhe	18
5.3	Sosiaalinen ympäristö	20
5.4	Kaksossuhde.....	22
6	POHDINTA	26
6.1	Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset	26
6.2	Kirjallisuuskatsauksen luotettavuus ja eettisyys	31
6.3	Opinnäytetyöprosessi	32
	LÄHTEET	34
	LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Kaikista synnytyksistä suomessa 1,5 % on kaksossynnytyksiä. 1,5 %:sta yksi kolmasosa on identtisiä kaksosia eli samamunaisia ja kaksi kolmasosaa ei identtisiä eli erimunaisia (Tiitinen 2023). Maailmanlaajuisesti kaksossynnytykset ovat lisääntyneet 1980-luvulta lähtien kolmanneksella. Globaalisti katsottuna vuosittain syntyy 1,6 miljoonaa kaksosta (Monden, Pison, Smits 2021, 1666–1673). Suomessa kaksosia syntyy vuosittain 600–700 (Tiitinen 2023).

Identiteetti rakentuu elämän mittaan, mutta voimakkaimmillaan rakentuminen tapahtuu nuoruusikässä (Huttunen 2013). Kun lapsi syntyy maailmaan, hän omaksuu ja samaistuu vanhempiinsa. Sosiaalisen identiteettiteorian mukaan yksilö käsittää ryhmäjäsenyytensä minäkäsitykseensä. (Helle 2016, 10–14.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla selvittää mitkä ovat identtisten kaksosten identiteettiin vaikuttavia tekijöitä. Pääkohteena ovat nuoret ja kasvuiässä olevat identtiset kaksoset ja monikkoperheet. Tavoitteena on tuottaa tietoa identtisten kaksosten identiteetin syntymiseen vaikuttavista tekijöistä ja lisätä tietoisuutta identtisten kaksosten yksilöitymisen ja oman identiteetin kehittymisen tärkeydestä sekä sen tukemisesta sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten, sekä monikkoperheiden keskuudessa. Tulosten avulla voidaan lisätä tietoutta, ja sen kautta mahdollisesti vaikuttaa positiivisesti identtisten kaksosten identiteetin muotoutumiseen. On tärkeää, että sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset osaavat ohjata ja antaa tietoa kaksosten identiteetin kehittämisestä, jotta identtisten kaksosten vanhemmat osaisivat tukea identtisten kaksosten yksilöllistä identiteetin kehittymistä. Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset voivat hyödyntää tuotettua tietoa esimerkiksi raskauden seurannan ja neuvolakäyntien aikana. Tässä opinnäytetyössä olemme rajanneet monikkolapsisuuden identtisiin kaksosiin samankaltaisuuden ja saman sukupuolen vuoksi.

2 IDENTTISTEN KAKSOSTEN IDENTITEETIN SYNTY

2.1 Monikkolapset

Useamman kuin yhden sikiön raskauksien myötä syntyneitä lapsia kutsutaan monikkolapsiksi. Tähän ryhmään kuuluvat siis kaikki kaksosista jopa esimerkiksi kuutosiin. (Kalliomaa, Koskinen, Hakulinen-Viitanen, Karhumäki, Törrönen, Oulasmaa, Kumpula, Matala, Mäkikallio, Moilanen, Hastrup, Mäkelä, Paavonen, Laimio, Heinonen & Korja 2011, 7.) Ditsygoottiset kaksoset ovat peräisin erillisistä munasoluista, jotka vapautuvat samaan aikaan munasarjasta. Ditsygoottisia kaksosia voidaan kutsua myös veljeskaksosiksi tai ei-identtisiksi kaksosiksi. (Quinn 2019.) Kaikista raskauksista monisikiöraskauksien osuus on 1,5 % (Kalliomaa ym. 2011, 7). Suomessa kaksosia syntyy vuosittain noin 600–700 (Tiitinen 2023). Kolmosia Suomessa syntyy noin 10–15 vuodessa, kun taas viimeisimmät neloset ovat syntyneet Suomessa vuonna 1994. Kaksosten perinataalikuolleisuus on noin 3–7 kertaa korkeampi kuin yksösillä. (Trias 2006, 16.) Monikkoraskauden mahdollisuutta lisäävät synnyttäjän korkea ikä, lapsettomuushoidot, useat aiemmat synnytykset sekä äidin puolen suvun monisikiöraskaudet (Kalliomaa ym. 2011, 7–10). Monisyntytykset ovat yhä yleisempiä, ja joissakin maissa yksi 33 lapsesta on kaksos- tai monisikiöinen (Fortuna, Golder and Knafo-Noam 2011). Monden, Pison ja Smitsin vuonna 2021 julkaistun tutkimuksen mukaan monikkoraskaudet ovat huipussaan ja useissa maissa luku oli jo yli 15 kaksossyntytystä tuhatta synnytystä kohti.

Diagnoosi monisikiöraskauteen saadaan ultraäänitutkimuksessa. Diagnoosin jälkeen raskauden seuranta tapahtuu yhteistyössä neuvolan ja äitiyspoliklinikan kanssa, johtuen siitä, että monikkoraskauksissa todetaan enemmän odotusajan ongelmia kuin yhden sikiön raskauksissa. Näitä ongelmia ovat muun muassa ennenaikainen synnytys, sikiöiden kasvun hidastuminen sekä vaara sikiökuolemasta. Myös se, onko sikiöillä yhteinen vai erilliset istukat vaikuttavat seurannan tiheyteen äitiyspoliklinikalla. Raskauden aikana seurataan tiiviisti sikiöiden aktiivisuutta, kasvua ja vointia, lapsiveden määrää sekä istukan tai istukoiden toimintaa. Tärkeää on seurata myös äidin vointia raskauden aikana. (Kalliomaa ym. 2011, 7–9.)

On hyvin tavallista, että monikkolapset syntyvät laskettua aikaa aiemmin. Kun täysiaikainen raskaus kestää 38–42 viikkoa, kaksoset syntyvät keskimäärin raskausviikolla 36. Kolmoset taas syntyvät jo keskimäärin raskausviikolla 32. Jokaisessa raskaudessa valitaan synnytystapa yksilöllisesti huomioiden siihen vaikuttavat monet tekijät. Näitä tekijöitä ovat raskausajan kulku, raskausviikot, sikiöiden määrä sekä niiden sijainti kohdussa, sikiöiden vointi, synnyttäjän mahdolliset sairaudet sekä synnyttäjän lantion koko. Jos sikiöitä on enemmän kuin kaksi, synnytystavaksi yleensä valitaan suunniteltu sektio. (Kalliomaa ym. 2011, 23–25.) Kaksosia synnyttäessä pyritään pääsääntöisesti synnyttämään alateitse, jos sikiöiden tarjonta, raskauden kesto sekä raskausajan mahdolliset komplikaatiot sen sallivat (Suomen Monikkoperheet ry).

2.1.1 Identtinen kaksosuus

Monotsygoottiset kaksoset ovat jakautuneet yhdestä munasolusta, joka on alkanut kehittyä kahdeksi alkiksi. Monotsygoottiset kaksoset voivat raskausaikana jakaa istukan ja suonikalvon tai kehittää oman istukan, sekä suonikalvon. Ei ole kuitenkaan luotettavaa tietoa vaikuttaako istukan ja suonikalvojen samanlaisuus tai erilaisuus identtisten kaksosten fyysisiin toimintoihin. (Kumpula, Kaprio, Lavikainen & Moilanen 2020.) Tutkijat tietävät, että identtiset kaksoset syntyvät, kun hedelmöittynyt munasolu, tsygootti, jakautuu kahdeksi alkiksi kehityksen aikana, mutta syytä miksi tämä tapahtuu, ei tiedetä. Identtisiä kaksosia esiintyy maailmanlaajuisesti noin 3–4 raskautta tuhatta syntymää kohden. Koska selkeää geneettistä tai ympäristösyötä ei ole, vallitseva oletus on, että identtiset kaksoset syntyvät sattumanvaraisesti. (Lambert, 2021.) 2 % kaikista kaksosraskauksista päätyy tilanteeseen, jossa jakautuminen tapahtuu vieläkin myöhemmin, jolloin sikiöt jakavat istukan lisäksi myös vesikalvon. Noin kolmasosa kaksosista on samamunaisia eli identtisiä. Identtisten kaksosten syntyvyys on pysynyt muuttumattomana viime vuosina. Identtiset kaksoset kehittyvät samasta siittiön hedelmöittävästä munasolusta, eli he ovat geneettisesti identtisiä ja he ovat aina samaa sukupuolta. (Tiitinen 2023.)

Identtiset kaksoset jakavat täsmälleen kaikki geeninsä, he näyttävät samalta, ja heillä on myös sama veriryhmä. Tutkijat uskovat, että pienet erot identtisten kaksosten välillä johtuvat satunnaisista tapahtumista sikiön kehityksen aikana, kuten esimerkiksi sormen kudoksen joutuu kosketuksiin lapsiveden ja muiden sikiön ja kohdun osien kanssa, mikä johtaa erilaisten sormenjälkien kehitty-

miseen. Sen lisäksi, että identtisillä kaksosilla on erilaiset sormenjäljet, heillä voi olla peilikuvamaisia tai vastakkaisia piirteitä. Selitystä peilikuvallisuudelle ei tiedetä, mutta tutkijat uskovat, sen liittyvän siihen, että hedelmöittynyt munasolu jakautuu normaalia myöhemmin, noin seitsemän päivää tai sen jälkeen hedelmöitymisestä. (Twins UK 2023.)

Viimeistään ensimmäisessä ultraääniseulontatutkimuksessa raskausviikoilla 10+0–13+6, todetaan epäidenttisyys tai identtisyys kalvojen perusteella. Yhden istukan kaksosraskaudet vaativat vielä tiiviimpää seurantaa terveydenhuollossa, kuin kahden istukan kaksosraskaudet. Identtisten kaksosten kuolleisuus raskausaikana on kaksinkertainen epäidenttisiin kaksosiin verrattuna. (Tiitinen 2023.)

2.2 Identiteetin ja minäkuvan synty sekä niihin vaikuttavat tekijät

Identiteetti on yksilön määritelmä itsestään, joka voi liittyä yksilön ominaisuuksiin ja erityispiirteisiin, mutta myös hänen rooleihinsa yhteiskunnassa. Se pitää yllä omaa yksilöllisyyden ja merkityksellisyiden kokemusta. Identiteetti vastaa kysymykseen “Kuka minä olen?” ja “Kuka minä olen ollut?” sekä antaa yksilölle käsityksen omasta perusolemuksestaan. Siihen kytkeytyy myös yksilön tunne minuuden ja olemassaolon jatkuvuudesta. (Suomen mielenterveys ry 2022.) Minäkuva on osa identiteettiä ja se voidaan jakaa kolmeen osaan; yksilön käsitykseen omasta itsestään, sellaisena, joksi hän itsensä kokee, joksi muut hänet kokevat eli sosiaaliseen minään ja jollainen hän haluaisi itse olla eli ihanneminään (Tieteen termipankki 2015).

Identiteetin syntyminen tapahtuu läpi elämän, mutta yksi tärkeimmistä identiteetin syntymisen ikäkausista on nuoruus. Nuoruudessa tapahtuu irtaantuminen vanhemmista, mikä on välttämätöntä oman, yksilöllisen identiteetin muodostumiseksi. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2019.) Identiteetin syntyyn vaikuttavat niin sisäiset kuin ulkoisetkin tekijät. Sisäisiä tekijöitä ovat muun muassa perimä sekä yksilön omat persoonalliset ominaisuudet. Identiteetin muodostumisen aikana nuoruudessa itsensä kuvaileminen muuttuu, tämä on merkki minäkäsityksen kehittymisestä. Yksilöt muokkaavat itseään arvojensa, uskomustensa ja tavoitteidensa kautta. Henkilökohtainen identiteetti on sidoksissa yhteiskuntaan. Yleensä nuori on erilainen vanhempiansa kuin ystäviensä seurassa, tämä tarkoittaa, että identiteettiin liittyy monta minäkuvaa. Minän moninaisuus voi sekoittaa nuorta selvittämään, kuka oikein on. Henkilökohtainen identiteetti ei määritä ihmisen koko identiteettiä.

Sosiaaliseen identiteettiin kuuluu perhe, suku, ystävät, opiskelukaverit ja kansalaisuus. Ihminen tarvitsee tunteen siitä, että on yksilöllinen ja ainutlaatuinen. Usein kuitenkin myös ihmiset toivovat yhteenkuuluvuuden ja samankaltaisuuden tunteita muihin ihmisiin. (Karrasch, Mira, Lindblom-Ylänne, Sari, Niemelä, Raimo, Päivänsalo Tiina-Maria & Tynäjälä, Päivi 2012, 117–120.)

2.3 Monikkolasten identiteetin ja minäkuvan synty sekä niihin vaikuttavat tekijät

Kaksoset kehittyvät usein eri tahtiin niin fyysisesti kuin emotionaalisesti (Trias 2006, 17). Monikkolasten kasvatuksen yksi suurimmista haasteista on yksilöllinen huomiointi sekä lapsen oman identiteetin vahvistaminen ja tukeminen. Monikkolasten samankaltaisen identiteetin kehittymiseen vaikuttavat lapsen omat mieltymykset sekä ympäristö ja kasvatus. Monikkolapset eivät kuitenkaan koskaan ole täysin samanlaisia. Monikkolapset voivat kohdata kohtelua yhtenä yksikkönä, jonka vuoksi on tärkeää puhutella monikkolapsia heidän omilla nimillään. (Suomen monikkoperheet ry.)

Kaksosten kasvaessa mahdollinen ero toisistaan voi tuoda mukanaan epävarmuutta ja taipumusta pitää yllä vanhoja käytösmalleja. Tämä voi vaikuttaa yksilön elämäntilanteen valintoihin ja kykyyn tehdä päätöksiä. (Penninkilampi-Kerola & Moilanen 2005, 538.) Samanikäisyys ja jatkuva toisen läsnäolo tekee kaksosista toisilleen merkittävät henkilöt toistensa elämässä (Fortuna, Goldner & Knafo-Noam 2011, 206). Monikkolasten minäkuvan syntyä voidaan tukea yksilöllisyyden tukemisella. Lapset voidaan pukea erilaisiin vaatteisiin ja lapsille voidaan eritellä omat lelut ja tavarat. Yksilöllinen aika vanhempien kanssa on monikkolasten identiteetin ja minäkuvan kehityksen kannalta merkittävä tekijä. Nuoruusiässä monikkolapset alkavat usein irtaantumaan toisistaan. (Suomen monikkoperheet ry.) Kaksoset kohtaavat epätavallisen keskinäisen riippuvuuden. Riippuvuus voi johtaa siihen, että toinen kaksonen ei kykene yksilöitymään riittävästi. Riippuvuuden piirteet aiheuttavat minäkuvien hämärtyksen ja siihen liittyvää identiteettitunteen sekoittumista. Kaksosilla on syntymästä asti ympäristö, joka on erilainen kuin yksöislapsilla. (Winestine 1969, 436.) Monikkolapsena oleminen on kuitenkin luonnollinen osa monikkolapsen identiteettiä, eikä siitä ole syytä päästä eroon, jotta voi kasvattaa oman identiteetin. Vertailu heikentää monikkolasten minäkuvaa ja itsetuntoa. (Suomen monikkoperheet ry 2021, 6–9.) Kaksosten etsiessä itseään saattavat he luoda keinotekoisia eroja tai ylikorostaa pieniä eroja itsessään verrattuna kaksoseensa (Trias 2006, 17).

2.4 Identtisten kaksosten identiteetin ja minäkuvan synty sekä niihin vaikuttavat tekijät

Monotsygoottiset eli identtiset kaksoset jakavat 100 % DNA:sta toisen kaksosensa kanssa, kun taas ditsygoottiset eli ei-identtiset kaksoset jakavat keskimäärin 50 % DNA:sta toistensa kanssa (Fortuna ym. 2011, 206). Identtiset kaksoset ovat keskenään samaa sukupuolta ja muistuttavat ulkoisesti toisiaan, mutta ovat silti keskenään erilaisia omia yksilöitään. Identtisten kaksosten identiteetti ja minäkuva rakentuu samalla tavoin kuin kenellä tahansa, mutta toisaalta kaksosten välinen läheinen ja erityinen suhde voi vaikuttaa niiden muodostumiseen hyvinkin voimakkaasti. Identtisten kaksosten sisarusuhde on usein vielä tiiviimpi sekä vähemmän kilpailuhenkinen kuin ei-identtisillä kaksosilla, ja identtiset kaksoset ovat usein jopa riippuvaisia toisistaan. (Ojaluoto 2017; Fortuna ym. 2011; Penninkilampi-Kerola & Moilanen 2005, 537.)

Kaksoset saattavat toimia kuin yksikkö, tätä kutsutaan yksikköidentiteetiksi. Yksikköidentiteettiä esiintyy pääosin monotsygoottisilla kaksosilla, mutta se on hyvin harvinaista. Yksikköidentiteetin uskotaan johtuvan siitä, että kaksoset ovat joutuneet osoittamaan kiintymystä toisiinsa vanhempien sijasta. (Kumpula ym. 2020.) Vanhemmat pitävät kaksosiaan mieluusti kiintyneinä, mutta ei toisiinsa riippuvaisina, koska usein se vaikuttaa ongelmallisesti psykososiaaliseen kehitykseen sekä kypsymiseen. Läheisen suhteen vuoksi kaksosilla voi olla vaikeuksia identiteetin muodostamisessa ja persoonan kehittämisessä. On havaittu, että kaksoset, joilla on voimakas keskinäinen riippuvuus, kärsivät ahdistuksesta erottamisesta ja toisen kaksosensa menettämisestä. Tämä ahdistus luultavasti kannustaa kaksosia ylläpitämään riippuvuutta. Identiteettiongelmiensa muodostumiseen voi liittyä kulttuurin ja vanhempien asenteet, vanhempien sosioekonominen tausta ja fyysinen samanlaisuus kaksosten välillä. Riippuvaiselle identiteetille on tyypillistä, että kaksoset toimivat toistensa vanhempainhahmoina. (Penninkilampi-Kerola & Moilanen 2005, 521–523.)

Riippuvuus monikkosisarusten välillä on normaalia, ja seurausta yhdessä kasvamisesta ja samojen kokemusten tiiviistä jakamisesta. Identtisten kaksosten identiteetin kuuluisi kuitenkin yksilöityä iän myötä. (Suomen Monikkoperheet ry 2021, 5–7.) Varpu Penninkilampi-Kerolan tekemän tutkimuksen mukaan 16-vuotiaista identtisistä kaksosista kolmasosa kertoi olevansa riippuvainen kaksosisarusestaan, kun taas ei-identtisistä 16-vuotiaista nuorista riippuvuudestaan kaksosensa ilmoitti vain viidesosa. Tällaisissa tilanteissa yksilöllisen identiteetin ja minäkuvan kehitys voi viivästyä tai estyä. (Ojaluoto 2017.) On tutkittu, että kaksosriippuvuus on yleisempää tytöillä, sekä samaa, että eri sukupuolta olevissa pareissa (Fortuna ym. 2011, 207).

Suurin vaikeus, jonka kaksoset kohtaavat on identiteetin muodostuminen erillään omasta kaksosestaan. Monet teoreetikot väittävät, että identiteetin, itsenäisyyden ja yksilöllisyyden kehittämisen olevan olennaista terveen egon saavuttamiseksi. (Cassell 2011.) Vaikka yhteenkuuluvuuden ja läheisyyden katsotaan olevan kaksosena olemisen erityistekijöitä, nykytutkijat ja ammattilaiset varoittavat usein vanhempia kaksosten yhteen kietoutumisesta ja läheisriippuvuudesta sekä kaksosten yksilöitymisen tärkeydestä (Allen, Allen & Moore 2019). On havaittu, että kaksosten minäkuvan havaitseminen ja kyky luoda ystävyysuhteita ikätovereihin on aina riippuvaista omasta kaksosparrista (Penninki-Kerola & Moilanen 2005).

3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYS

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla identtisten kaksosten identiteetin syntymiseen vaikuttavia tekijöitä. Opinnäytetyömme tavoitteena on tuottaa tietoa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille sekä monikkolapsien vanhemmille identtisten kaksosten identiteettiin vaikuttavista tekijöistä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on:

Mitkä tekijät vaikuttavat identtisten kaksosten identiteetin syntymiseen?

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

4.1 Tutkimusmenetelmänä kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin kuuluvat kuvaileva-, systemaattinen ja meta-analyysi kirjallisuuskatsaus. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on näistä yleisin. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa tutkittava tapaus pystytään kuvaamaan laaja-alaisesti. (Salminen 2011, 6.) Tämä opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Kuvailevaa kirjallisuuskatsausta käytetään, kun halutaan tutkia aihetta, josta on tutkittua tietoa. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus auttaa löytämään uusia ja eriäviä aspekteja aiheeseen liittyen. (Kangasniemi, Utriainen, Ahonen, Pietilä, Jääskeläinen & Liikanen 2013, 294.)

4.2 Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet

Kuvailevaa kirjallisuuskatsausta johtaa tutkimuskysymys. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheiksi määritellään: Tutkimuskysymyksen muodostaminen, aineiston valinta, kuvailun rakentaminen ja tulosten tarkastelu. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen erityispiirteitä ovat: Kuvailu, aineistolähtöisyys ja ymmärtäminen. Valittava tieto kirjallisuuskatsaukseen haetaan tieteellisistä tietokannoista. (Kangasniemi ym. 2013, 294–295.)

4.3 Kirjallisuushaku ja aineiston valinta

Opinnäytetyössä käytettävä aineisto kerättiin eri tietokannoista hakusanojen avulla. Hakukoneet, sekä tietokannat löytyivät Oula-Finna kirjastosta. Haku aloitettiin valitsemalla avainsanat. Haun kieliksi valittiin suomi ja englanti tekijöiden kielitaidon vuoksi. Hakukannoiksi valittiin kotimaisista tietokannoista Medic. Kansainvälisistä tietokannoista valittiin hoitotieteen keskeisimmät tietokannat CINAHL, EBSCOhost, sekä Pubmed. Avainsanat ja tietokannat ovat esitetty taulukossa 1. Tietoa haettiin sekä manuaalisesti, että sähköisesti eri tietokantoja käyttäen, hyödyntäen aika- ja kielirajauksia. Manuaalista hakua voidaan käyttää, mikäli sähköisellä haulla tieteellisten aineistojen määrä on alhainen (Kangasniemi ym. 2013, 296).

Taulukko 1 Kirjallisuuskatsausaineiston tiedonhakujen alkuperäiset avainsanat ja tietokannat

Suomenkieliset avainsanat	Identtinen kaksonen, monosygoottiset kaksoset, identiteetti, yksilöllisyys, kehitys	Medic
English keywords	Identical twin, monozygotic twins, identity, individuality, individuation, individualism, development	Cinahl, EBSCOhost, Pubmed

Kun artikkelit haettiin tietokannoista, artikkelit valittiin mukaan ensin otsikon ja tiivistelmän perusteella. Mikäli artikkelin otsikko ja tiivistelmä olivat tutkimuskysymykseen sopivia ja antoivat tietoa tutkimukseen liittyen, artikkeliin tutustuttiin tarkemmin ja tehtiin lopullinen valinta koko artikkelin perusteella. Aineistoa valittaessa huomioitiin ennalta määritetyt sisäänotto- ja poissulkukriteerit, joiden perusteella aineisto valittiin tutkimukseen, jos: teksti on suomen- tai englanninkielinen, artikkeli on julkaistu vuosina 2013–2023, koko aineisto on saatavilla, artikkeli on maksuton, artikkeli on tieteellinen tutkimus tai -artikkeli, artikkeli käsittelee identtisiä kaksosia ja artikkeli käsittelee identiteetin syntymiseen vaikuttavia tekijöitä. Poissulkukriteerejä olivat: teksti on julkaistu vuonna 2012 tai aikaisemmin, artikkelista on saatavilla vain osa, artikkelista tulisi maksaa, artikkeli ei ole tieteellinen tutkimus tai -artikkeli tai, jos artikkeli on opinnäytetyö

Sisäänotto- ja poissulkukriteerit tarkentuivat ja muuttuivat aineiston hakua ja analysointia tehtäessä. Kuviossa 1 näkyy opinnäytetyömme aineiston alkuperäiset sisäänotto- ja poissulkukriteerit. Aineiston haun aikana vaikeudeksi osoittautui suomenkielisten aineistojen löytäminen. Useiden suomen kielen hakujen jälkeen jouduimme rajaamaan hakua vain englanninkielisiin aineistoihin. Myös aineiston hakujen aikana päätimme poistaa aineistojen vuosirajauksen, sillä se usein karsi pois suuren määrän tutkimuksia ja artikkeleja. Ennen aineiston hakua kävimme Oulun ammatti-korkeakoulun informaation kanssa läpi katsotut hakusanat.

Sisäänottokriteerit:

- Suomen tai englanninkielinen
- Julkaistu vuosina 2013–2023
- Artikkelit kokonaan saatavissa
- Maksuton
- Tieteellinen tutkimus tai artikkeli
- Käsittelee identtisiä kaksosia
- Käsittelee identiteetin syntymiseen vaikuttavia tekijöitä

Poissulkukriteerit:

- Julkaistu vuonna 2012 tai aikaisemmin
- Maksullinen
- Artikkelista saatavilla vain osa
- Artikkelit ei tieteellinen tutkimus tai artikkeli
- Opinnäytetyö

Kuvio 1 Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

4.4 Aineiston analyysi

Laadullisella aineiston analyysillä tarkoitetaan aineiston jäsentämistä ja siihen ei ole yleispätevää kaavaa. Tavoitteena on tuottaa merkityksellistä tietoa aineistosta. Voidaan puhua myös aineiston tulkinnasta. (Günther, Hasanen & Juhila 2023.) Tavoitteena on tuoda esiin lisätiedon tarpeita ja tutkia olemassa olevaa tietoa. Tutkimuskysymystä voidaan tarkastella teemoittain tai kategorioitain. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa tutkijalta vaaditaan kriittistä analysointia, sillä aiemmin tehtyjen tutkimusten tarkastelu voi mahdollisesti johtaa uuden tulkinnan syntymiseen. Analyysin tavoitteena on tuottaa tulosten välistä vertailua, olemassa olevan tiedon heikkouksien ja vahvuuksia tulkintaa sekä tehdä laaja-alaisia johtopäätöksiä aineistosta.

Aineiston analyysissä käytettiin temaattista analyysiä, jossa painopiste on tekstin sisällössä ja siinä ”mitä” sanotaan enemmän kuin ”miten” sanotaan. Temaattinen lähestymistapa on hyödyllinen, sillä sen avulla voidaan löytää yhteisiä temaattisia elementtejä tutkimusten välillä. (Riessman, 2005.) Temaattinen analyysi on menetelmä, jonka tavoitteena on systemaattisesti tunnistaa, järjestää ja tuottaa tietoa aineistosta. Menetelmän avulla voidaan tunnistaa ja jäsentää tyypillisiä, yhtenäisiä piirteitä aiheesta. (Braun & Clarke, 2012; Maguire & Delahunt, 2017.) Temaattisen analyysin tarkoituksena on tunnistaa teemoja, jotka ovat merkityksellisiä tutkimuskysymykseen vastaamiseen kannalta. Temaattinen analyysi on joustava menetelmä, jonka avulla aineistoon voidaan keskittyä perusteellisesti analysoimalla merkityksiä koko aineistossa. Koska temaattisen analyysin muodot

ovat moninaiset, se sopii monenlaisiin tutkimuskysymyksiin ja tutkimusaiheisiin. Induktiivisessa lähestymistavassa koodit ja teemat johdetaan aineiston sisällöstä, joten se mitä tutkija kartoittaa analyysin aikana vastaa tarkasti aineiston sisältöä. (Braun & Clarke, 2012.) Teemoittelu on yksi sisälönanalyysin menetelmä ja on tärkeää, että teemat syntyvät analyysin tuloksena eikä siten, että aineistosta sijoitetaan tietoa valmiiksi ennakoituihin teemoihin, koska temaattinen analyysi ei edellytä muiden laadullisten lähestymistapojen yksityiskohtaista teoreettista tuntemista, se on helpompi analyysimenetelmä erityisesti niille, jotka ovat tutkimusuransa alkuvaiheessa. (Günther ym.; Juhila 2023.)

Aineiston analyysin kuvaamisessa hyödynnämme Braunin & Clarken (2006) mallia ja sovellamme sitä systemaattisesti kuvaamaan ja selittämään analyysiprosessia. Tämä malli on merkittävä lähestymistapa siitä syystä, että se tarjoaa selkeän rakenteen temaattisen analyysin tekemiseen. Mallin vaiheet ovat: aineistoon perehtyminen, alustava koodaus eli koodien luominen, teemojen etsiminen, teemojen tarkastelu, teemojen määrittely ja nimeäminen, teemojen auki kirjoittaminen ja raportointi. Malli on kuvattu taulukossa 2.

Taulukko 2 Temaattisen analyysin vaiheet (Braun ja Clarke 2006)

Temaattisen analyysin vaiheet	Luotettavuuden tarkastelu
Vaihe 1: Aineistoon perehtyminen	<ul style="list-style-type: none"> • Huolellinen perehtyminen aineistoon • Ajatusten kirjaaminen • Muistiinpanojen tekeminen.
Vaihe2: Koodien luominen	<ul style="list-style-type: none"> • Vertaiskeskustelut ja tutkijatriangulaatio • Reflektiivinen päiväkirja • Koodien luominen • Dokumentointi kaikista kokouksista ja keskusteluista
Vaihe 3: Teemojen etsiminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tutkijatriangulaatio • Taulukointi teemojen yhteyksien hahmottamiseksi

	<ul style="list-style-type: none"> • Muistiinpanot teemojen kehittymisestä ja hierarkioista
Vaihe 4: Teemojen tarkastelu	<ul style="list-style-type: none"> • Tutkijatriangulaatio • Teemojen ja alateemojen tarkastelu palamalla tutkimusaineistoon.
Vaihe 5: Teemojen määrittely ja nimeäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tutkijatriangulaatio • Vertaiskeskustelu • Tutkijoiden yksimielisyys teemoista • Kokousten dokumentointi • Teemojen nimeämisen dokumentointi
Vaihe 6: Teemojen auki kirjoittaminen ja raportointi.	<ul style="list-style-type: none"> • Analyysiprosessin kuvaaminen riittävän yksityiskohtaisesti • Tulosten raportointi ja tarkastelu

Aineiston analyysi aloitettiin jakamalla tutkimukset kolmen tutkijan kesken. Temaattisen analyysin ensimmäinen vaihe oli aineiston lukeminen ja siihen perehtyminen. Tavoitteena oli saada tuntuma aineistoon ja nähdä, mitä yleisiä teemoja nousee esiin. Seuraavassa vaiheessa aloitimme järjestämään aineistoa systemaattisesti. Kukin tutkija poimi aineistosta tutkimuskysymyksen kannalta merkittäviä havaintoja alleviivaustekniikalla, sekä värikodeilla. Käytimme avointa koodausta, mikä tarkoittaa sitä, että meillä ei ollut ennalta sovittuja koodeja vaan niitä kehitettiin ja muutettiin koodausprosessin edetessä. Kun olimme koodanneet omat tutkimuksemme, vertasimme koodejamme, keskustelimme niistä ja muokkasimme niitä tarvittaessa. Koodaukset tehtiin käsin paperikopioihin korostuskynillä sekä sähköisesti käyttäen alleviivaustyökalua.

Kolmannessa vaiheessa värikoodatut englanninkieliset havainnot suomennettiin, ryhmiteltiin ja taukoitiin yhdessä käyttäen Microsoft Word ohjelmaa. Tässä vaiheessa tarkastelimme koodeja, ja jotkut niistä sopivat selvästi yhteen ja muodostivat teemoja. Siirtyessämme koodeista teemoihin huomasimme, että eri koodeja tai teemoja muutettiin löytämiemme uusien havaintojen mukaan.

Usein toistuvat havainnot ryhmiteltiin ja niistä muodostettiin teemoja, jotka kuvasivat ilmiötä parhaiten. Taulukossa havainnot eli koodeja nimettiin niitä kuvaavilla sanoilla. Viimeiseksi usein toistuvat havainnot ryhmiteltiin ja niistä muodostettiin teemat, jotka kuvasivat ilmiötämme parhaiten.

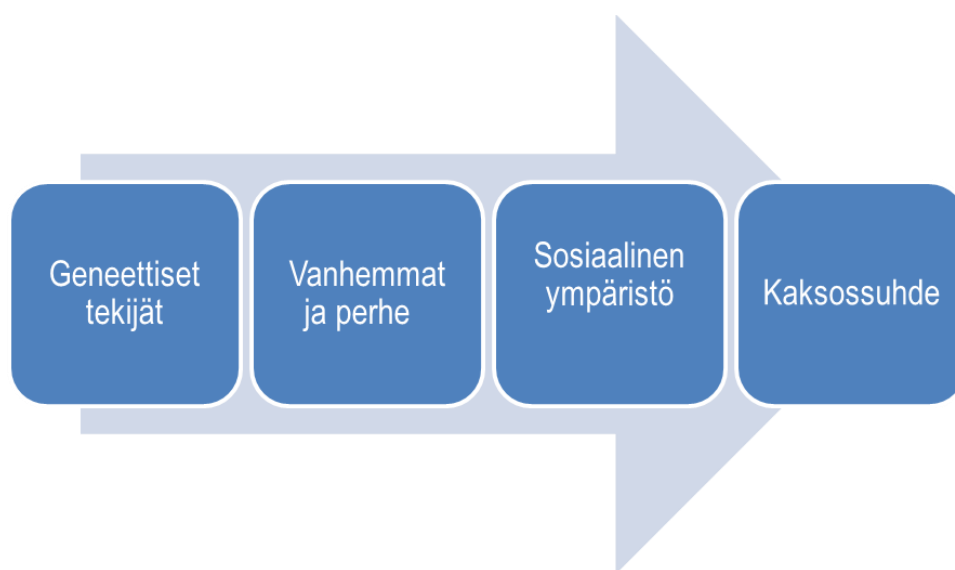
Neljännessä vaiheessa tarkastelimme, muokkasimme ja kehitimme alustavia teemoja, ja kaikki tiedot koottiin yhteen, jotka liittyivät kuhunkin teemaan jollain tavalla. Kuhunkin teemaan liittyvät tiedot luettiin ja pohdittiin, tukiko aineisto todella sitä. Pohdimme mm. seuraavia asioita: ovatko teemat järkeviä, tukeeko aineisto teemoja, yritämmekö mahduttaa teemaan liikaa aineistoa, jos teemoissa on päällekkäisyyksiä, ovatko ne erillisiä teemoja, onko teemojen sisällä alateemoja sekä löytyykö aineistosta vielä muita teemoja. Taulukossa 3 esitetään esimerkkejä tunnistetuista teemoista ja niihin liittyvistä koodeista.

Taulukko 3 Esimerkkejä aineiston koodaamisesta ja teemoittelusta

Englanninkielinen alkuperäisilmaisu	Suomennettu alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alateema	Teema
"Although twins may achieve separation from their parents, they may still be emotionally attached to each other."	"Vaikka kaksoset eroavat vanhemmitaan, he voivat silti olla emotionaalisesti kiintyneitä toisiinsa."	Emotionaalinen kiintymys kaksosten välillä.	Emotionaalinen kiintymys	Kaksossuhde
"If a majority were found to have the exact same personality type as each other, an overriding role could be assigned to genetics. However, this	"Jos enemmistöllä havaittaisiin olevan täsmälleen sama persoonallisuustyyppi kuin toisillaan, genetiikka voisi olla ensisijainen tekijä. Näin ei	Genetiikan vaikutus yksilöllisen persoonallisuustyyppien muodostumiseen.	Genetiikan vaikutus persoonallisuustyyppiin	Genettiset tekijät

does not appear to be the case.”	kuitenkaan näytä olevan.”			
“Mothers of monozygotic twins appear to have a greater tendency to dress the children alike and to bring them up in an identical and symmetrical environment.”	“Monosygoottisten kaksosten äideillä näyttää olevan suurempi taipumus -pukea lapset samanlaisiksi ja kasvattaa heidät identtisessä ja symmetrisessä ympäristössä.”	Äidin antama kohtelu	Äidin vaikutus	Vanhemmat ja perhe
“Multiples face a barrage of stereotypes and are constantly confronted with comparisons because of their twinship.”	“Monikkolapset kohtaavat stereotyyppien tuloa ja joutuvat jatkuvasti vertailujen kohteeksi heidän kaksossuhteensa vuoksi.”	Kaksosten kohtaama ympäristön vertailu	Sosiaalisen ympäristön vertailu	Sosiaalinen ympäristö

Viides vaihe oli teemojen viimeinen tarkennus ja tavoitteena oli tunnistaa ydin mitä teema kuvaa. Kuviossa 2. esitetään lopullinen teemakartta, joka kuvaa tutkimuskysymyksen kannalta merkityksellisiä ja yhtenäisiä piirteitä aineistosta. Analyysin viimeinen eli kuudes vaihe oli teemojen raportointi, joka käsitellään tämän opinnäytetyön tulososiossa.

Kuvio 2 Temaattisen analyysin tuloksena syntyneet teemat

5 TULOKSET

Aineistosta paikannettiin tutkimuskysymyksen kannalta oleelliset aiheet eli teemat. Teemoittelussa aineistosta poimittiin tutkimuskysymykseen vastaavia ominaisia piirteitä. Temaattisen analyysin tuloksena syntyi neljä teemaa, jotka ovat: geneettiset tekijät, vanhemmat ja perhe, sosiaalinen ympäristö sekä kaksossuhde.

Jokainen teemoista edustaa tutkimuskysymyksen kannalta keskeisiä kirjallisuudesta tunnistettuja tyypillisiä piirteitä. Geneettiset tekijät -teemassa kuvataan niiden mahdollista vaikutusta identiteetin syntyyn. Vanhemmat ja perhe -teemaan sisältyy perheen, erityisesti äidin merkitys identiteetin syntyyn. Sosiaalinen ympäristö -teema kuvaa sitä, kuinka sen vaikutukset näkyvät persoonallisuuseroina geneettisesti samanlaisten kaksosten välillä. Kaksossuhde-teemassa kuvataan kaksossuhteen voimakasta vaikutusta eriytymiseen ja identiteetin kehittymiseen.

5.1 Geneettiset tekijät

Kaksosten ainutlaatuisen geneettisen yhtäläisyyden vuoksi kaksosia on tutkittu laajasti käyttäytymisgeneettisten tutkimusten yhteydessä (Fortuna ym. 2011). Aikaisemman tutkimuksen mukaan havainnot viittaavat siihen, että geneettiset tekijät vaikuttavat identiteetin kehitykseen. Tähän saakka identiteettitutkijat ovat jättäneet geneettiset vaikutukset suurelta osin huomioimatta. Identiteetin käsitteellistäminen on lähtenyt liikkeelle psykodynamiikasta, jossa on korostettu varhaisia kokemuksia ja sosiaalisia vaikutuksia. Viimeaikaiset havainnot ovat korostaneet geneettisten tekijöiden merkitystä erilaisten psykologisten piirteiden kehitymisessä. Viimeaikaisten havaintojen perusteella periytyvyys johtuu todennäköisesti monista geeneistä, joiden vaikutus on kuitenkin pieni. Sen ymmärtäminen, mitkä geneettiset tekijät vaikuttavat identiteetin muodostumiseen, auttaisi ymmärtämään biologisia mekanismeja, ja olisi mahdollisesti hyödyksi interventioiden suunnittelussa mukautuvaa identiteetin kehittymistä varten. (Markovitch, Luyckx, Klimstra, Abramson & Knafo-Noam 2017; Torgersen & Janson 2002.)

Identiteetin kehittyminen on prosessi, jossa on yksilöllisiä eroja siinä, miten ihmiset etenevät tässä prosessissa ja millaisia tuloksia se tuottaa. Nämä yksilölliset erot liittyvät läheisesti persoonallisuuden toimintaan. Persoonallisuuden tai persoonallisuuden kehityksen täydellinen tarkastelu ei voi

tapahtua ilman identiteetin tarkastelua, eikä identiteetin kehityksen tutkimuksessa voida jättää huomiotta yhteyksiä persoonallisuuseroihin. (Lilgendah 2014.)

Lukuisten persoonallisuuden piirteitä koskevien periytyvyystutkimusten tulokset osoittavat, että suurin osa tärkeistä vaikutuksista näyttävät johtuvan joko geneettisistä tai ei-jaetuista ympäristökijöistä, kun taas jaetulla ympäristöllä ei ole tärkeää merkitystä. Costa ja McCrae (1992) viisi suurta persoonallisuuden piirrettä (Big Five) on laajalti hyväksytty malli, jossa on vedetty yhteen viisi tärkeimpänä pidettyä ulottuvuutta: avoimuus, tunnollisuus, ekstroversio, sovinnollisuus ja neuroottisuus. Big Five -persoonallisuusulottuvuuksia on tutkittu perusteellisimmin geneettisten ja ympäristökijöiden vaikutusten osalta. Useat laajamittaiset kaksostutkimukset ovat osoittaneet, että 40–50 prosenttia persoonallisuuden viiden ulottuvuuden varianssista on selitettävissä geneettisellä varianssilla. Viimeaikaisissa tutkimuksissa on todettu, että kaikki viisi ulottuvuutta näyttävät olevan suunnilleen yhtä periytyviä. (Torgersen & Harald 2002; Conlon 2009.) On kiistatonta, että geenit ja ympäristö vaikuttavat yksilöllisiin eroihin persoonallisuudessa. Torgersen ja Harald (2002) tutkimuksen mukaan geneettisesti identtiset henkilöt eroavat toisistaan siinä, miten he kokevat saman tapahtuman ja toimivat sen jälkeen.

Teknisesti ottaen identtisillä kaksosilla on sama DNA lukuun ottamatta joitakin mahdollisia mutatioita, joita on voinut tapahtua raskauden aikana. Identtisten kaksosten perimän katsotaan olevan identtinen. Voitaisiin siis olettaa, että heidän persoonallisuustyyppinsäkin olisi sama. (Cassell 2011; Maxon & Daniels 2010.) Maxon & Daniels (2010) tutkimuksessa kaksosten persoonallisuusrakenteita verrattiin satunnaisesti valittuun kontrolliryhmään, jolla pyrittiin osoittamaan genetiikan vaikutus. Tulosten mukaan enemmistöllä identtisistä kaksosista ei ollut täsmälleen sama persoonallisuustyyppi, joten genetiikan ei voitu katsoa olevan ratkaisevassa asemassa persoonallisuustyyppin kehittymiseen. Tutkimuksessa oli kuitenkin 11,1 % identtisiä kaksosia, jotka eivät eronneet millään tavalla toisistaan, mikä viittaa sekä geneettisten tekijöiden sekä ympäristön vaikutukseen. (Maxon & Daniels 2010.)

5.2 Vanhemmat ja perhe

Yksi suurin tekijä kaksosten identiteetin kehitykselle on äidin antama kohtelu. Jos äiti kohtelee identtisiä kaksosia yhtenäisenä yksikkönä, on todennäköistä, että odotusten ja opittujen tapojen vuoksi kaksoset toimivat tulevaisuudessakin yksikkönä. Identtisten kaksosten äidit myös todennäköisemmin antavat positiivista palautetta kaksosilleen, jos he toimivat ikään kuin kokonaisuuden kahtena puoliskona, sillä etenkin identtiset kaksoset keräävät paljon huomiota ja kiinnostusta ulkomaailmassa. Identtisten kaksosten vanhemmilla on taipumus kohdella kaksoslapsiaan erittelemättöminä. Monique Robinin, Gaïd Le Maner-Idrissin ja Denis Corroyerin vuonna 1998 tehdyssä tutkimuksessa todettiin, että monotsygoottisten kaksosten vanhemmilla, enemmän kuin ditsygoottisten kaksosten vanhemmilla, on taipumus pitää ja kohdella lapsiaan erittelemättömänä kokonaisuutena. Tämä taipumus nousee esille erityisesti identtisten kaksosten äideillä. Samaisessa tutkimuksessa, jossa käsiteltiin äitien kasvatusasenteita suhteessa heidän lapsiinsa, havaittiin, että monozygoottisten kaksosten äideillä näyttää olevan suurempi taipumus pukea lapsensa samankaltaisiksi sekä kasvattaa heidät identtisessä ja symmetrisessä ympäristössä. (Cassell 2011.)

Henkilökohtaisen identiteetin saavuttaminen on tavoite, joka useimmilla vanhemmilla on lapsilleen. Vanhemmat ovat huolissaan siitä, miten he vaikuttavat lapsiinsa heidän kasvaessaan yksilöiksi. Identtisten kaksosten vanhemmilla on erityinen haaste auttaa lapsiaan kehittymään yksilöiksi huolimatta siitä, että he ovat monikkolapsia. Vaikka vanhemmat yrittävät parhaansa mukaan kohdella kaksosiaan yksilöinä, ja välttää vertailua ja leimaamista, on kuitenkin yhteiskunnan näkemysten torjuminen haaste. Kaksoset joutuvat kohtaamaan stereotyyppien tulvan ja joutuvat jatkuvasti vertailun kohteeksi kaksosuuksiensa vuoksi. Monikkovanhempien onkin erityisen tärkeää voittaa stereotyyppiat, leimaaminen ja vertailu tarjoamalla jatkuvaa ohjausta ja kannustusta lapsilleen sekä tuke- malla heitä heidän kehittyessään yksilöinä kaksossuhteensa keskellä. (Conlon 2009.) Conlonin (2009) perheestään tehdyssä tutkimuksessa nousi esiin vanhempien erityinen halu ja vastuu saada lapsensa kehittämään myönteinen yksilöllinen identiteetti.

Persoonallisuuden eroihin identtisillä kaksosilla voivat vaikuttaa vanhempien avioero tai vanhempien menetys sekä se, että toisella kaksosella on aikuisiässä vakituinen kumppani, kun taas toisella ei. Avioero, riidat perheessä sekä vaikeudet kumppanin löytämisessä ja tämän pitämisessä liittyvät persoonallisuuteen monin eri tavoin. Vanhemmilla, joilla on epävakaat parisuhteet, on suurempi todennäköisyys kasvattaa lapsia, joilla on ongelmia ihmissuhteissa, kuin vanhemmilla, joilla on vakaa

parisuhde. Tässä tapauksessa ihmissuhteiden vakaudella ja kestävyydellä on merkitystä persoonallisuuden kehittymiselle ja tällaiset tekijät saattavat vaikuttaa kaksosten eroihin. Kun elämän stressaavuus liittyy suoraan vanhempiin, joihin kaksoset ovat eri tavoin kiintyneitä, voi tämä lisätä eroavaisuuksia persoonallisuuden kehittymisessä. Aikuisten identtisten kaksosten persoonallisuuserot liittyivät kaksosten lapsuudessa ja varhaisnuoruudessa kokemiin perheeseen liittyviin stressitekijöihin. Identtiset kaksoset, joiden perheympäristö oli ollut erittäin kuormittava näinä vuosina, erosivat aikuisiällä persoonallisuudeltaan enemmän kuin kaksoset, joiden perheissä stressi oli vähäistä. Perheympäristö, jossa vallitsevat kriisit tai konfliktit voivat vaikuttaa kaksosten välisiin eroihin korostetusti erityisesti silloin, kun eroavaisuudet ovat tärkeässä roolissa kilpailtaessa resursseista tai ympäristön voimavaroista perheen sisällä. (Torgersen & Janson 2002.)

Yksi olennainen piirre kaksosten vanhemmuudessa, joka eroaa yksinään syntyneiden lasten vanhemmuuteen, liittyy vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutussuhteen muuttuminen. Koska kumpikin kaksonen saa vähemmän huomiota vanhempien kanssa kuin yksinäiset lapset, vaikuttaa se negatiivisesti kaksosvanhempien ja lapsen väliseen suhteeseen. Toisen kaksosen suosiminen on harmillinen ilmiö, johon jotkut vanhemmat saattavat ryhtyä kaksosia kasvattaessaan. Vanhemmat saattavat valita jo syntymässä suosikkinsa kaksosista, ja tätä suosikkikaksosta saatetaan pitää suotuisampana kuin toista kaksosta jopa vuosien ajan. Joskus kaksosten vanhemmat kohtelevat toista kaksosta pelkästään hyvänä ja toista pelkästään pahana. (Noble ym. 2017.)

Vanhemmilla on merkittävä vaikutus kaksossuhteeseen ja kaksosten identiteetin kehitykseen. Kaksosten suhde vanhempiinsa vaikuttaa myös siihen millainen suhde heillä on keskenään. Vanhempien sisarusten kannustaminen viettämään aikaa ja keskustelemaan kummankin kaksosen kanssa erikseen auttaisi korostamaan kummankin lapsen yksilöllisyyttä sekä vahvistaisi vanhemman sisaruksen roolia osana perheen toimimisessa. (Conlon 2009.) Samanikäisten sisarusten läsnäolo, joiden kanssa jaetaan samat elämäkokemukset, voi tarjota perustan kaksosesta eriytymiselle. Kaksoset voivat myös ylläpitää läheisen suhteen kaksosensa säilyttäen samalla itsenäisyytensä. Tämä läheinen suhde voi olla tukena selviytymisessä stressaavista elämäntilanteista. (Amani & Shariatipour 2021.)

5.3 Sosiaalinen ympäristö

Kaksosilla on tiiviimpi side keskenään kuin sisaruksilla, jotka eivät ole kaksosia, riippumatta siitä onko heillä sama DNA vai ei. Kaksoset jakavat kasvu- ja kehitysympäristönsä intensiivisesti jo kohdussa ja myöhemmin kohdun ulkopuolisessa ympäristössä suurelta osin. Ympäristöllä voi olla enemmän tekemistä kaksosidoksen muodostumisen kanssa kuin genetiikalla. (Cassel 2011.) Identtisten kaksosten genetiikka on samanlaista, joten on oltava ympäristötekijöitä, jotka aiheuttavat identtisten kaksosten persoonallisuuksien eroja. Erot identtisten kaksosten persoonallisuuksissa voivat johtua yksilöllisen ympäristön eroista, kuten ikätovereiden vaikutuksesta persoonallisuuteen. (Maxon, Daniels & M.D 2008.) Persoonallisuuserojen puutetta taas voidaan selittää sillä, että identtisiä kaksosia on kasvatettu samassa ympäristössä (Malahat & Arefeh 2021). Uudet ympäristövaikutukset, kuten kouluun siirtyminen tai vertaisympäristön kehittyminen vaikuttavat identiteetin kehitykseen. Sosiaalisen ympäristön merkitys korostuu, kun nuoret identtiset kaksoset selittävät identiteettinsä suhdetta ikätovereihin, vanhempiin ja muihin roolimalleihin. (Abramson, Klimstra, Knafo-Noam, Luyckx & Markovitch 2017.)

Kaksosten identiteetin kehittyminen on erilaista kuin lapsilla, jotka eivät ole kaksosia. Sosiaalisen ympäristön kaksosista käyttämä kieli korostaa usein yksilöllisyyden puutetta. Kaksosten ryhmäytyminen luo yksilöllisyyden puutetta, mikä kiistatta aiheuttaa kaksoselle hämmennystä identiteettinsä suhteen. Erityisesti identtiset kaksoset saattavat kamppailla identiteettinsä kehityksen kanssa sen seurauksena, että heitä kohdellaan yhtenä yksikkönä, ja heidän voi siksi olla vaikea tuntee olevansa ainutlaatuisia. Ulkonäön samankaltaisuuden takia he voivat olla jatkuvasti epävarmoja siitä, tietävätkö muut edes keitä he ovat, ja tuntee itsensä väärinymmärretyiksi ja turhautuneiksi. Tämän vuoksi kaksoset saattavat käyttäytyä tietyllä tavalla vain välttääkseen käyttäytymistä kuten kaksosisaruksensa. (Noble & Bradley 2021; Bradley, Duemer Noble & Parr 2017.)

Cassellin (2011) tutkimuksessa lukuisat osallistujat toivat esille, että kaksosena kasvaminen oli ollut vaikeaa kilpailun ja sosiaalisten odotusten vuoksi. Tutkimukseen osallistuneet kaksoset kokivat, että heiltä odotettiin tietynlaista käyttäytymistä kaksosena ja he olivat tietoisia omasta roolistaan, jonka heidän odotettiin täyttävän. Tämä saattoi aiheuttaa ristiriitaisia tunteita etenkin, jos he eivät kokeneet roolia täydellisesti omakseen. Identtinen kaksonen saattaa ajatella, että jos hän ei sovi hänelle asetettuun muottiin, niin hän ei saisi osakseen arvostusta, tai että hän olisi kaksosisarustaan jollain tavoin huonompi. (Casell 2011; Magagna 2007, 61.) Sosiaalisen ympäristön paine voi

tuntua niin kovalta, että kaksoset jopa yhdenmukaistavat käytöstään muiden odotuksien täyttämiseksi (Malahat & Arefeh 2021).

Ymmärtääkseen ympäristöä, jossa kaksoset kehittyvät, on tärkeää ymmärtää ero siinä, miten muut kohtelevat kaksosia verrattuna lapsiin, jotka eivät ole kaksosia. Identtiset kaksoset saavat osakseen paljon huomiota ja kohtaavat vertailua samanlaisuudestaan tai erilaisuudestaan. (Bradley ym. 2017.) Heidän ulkonäkönsä, vaatetuksensa ja persoonallisuutensa joutuvat usein vertailun kohteeksi. Vertailijat voivat olla esimerkiksi kaksosten ystäviä, luokkatovereita, sukulaisia tai täysin tuntemattomia ihmisiä. Ihmiset saattavat tuijottaa identtisiä kaksosia ennen kuin huomaavat heidän ulkonäössään jonkin eroavaisuuden ja kommentoida sitä. Tämä saattaa tuntua kaksosista hyvin epämiellyttävältä. Koska ihmiset vertailevat jatkuvasti kaksosia, he voivat verrata itseään kaksosensa ja pitää kaksosen käyttäytymistä sopivan käyttäytymisen standardina. (Noble & Bradley 2021.)

Toisaalta muiden vertaillessa kaksosia he voivat myös alkaa välttelemään suoraa keskinäistä kilpailua toistensa kanssa kehittämällä erilaisia kiinnostuksen kohteita ja osaamisalueita. Kaksosten aloittaessa koulun heidän vertailunsa muiden taholta usein voimistuu, ja koulun aloitus voi olla kaksosille todella stressaavaa. Opettajat, vanhemmat ja sukulaiset sortuvat kaksosia vertaillessaan helposti asettamaan kaksoset hyvän ja pahan, sekä johtajan ja seuraajan rooleihin. Lääkärin vastaanotolla kaksosia verrataan yleensä sekä toisiinsa, että muihin saman ikäisiin lapsiin. (Conlon 2009; Bradley ym. 2017.)

Sosiaalisen ympäristön tuottama stressin määrä voi vaikuttaa identtisten kaksosten persoonallisuuksien erilaistumiseen tai samankaltaistumiseen. Togersenin ja Jansonin (2002) tutkimus osoittaa, että mitä korkeampia stressimääriä identtiset kaksoset ovat joutuneet kokemaan, sitä erilaisemmat persoonat heille on kehittynyt ajan myötä. Toisaalta taas vähäinen stressi on tutkimuksessa näyttäytynyt kaksosten samankaltaisempina persoonallisuuksina. Identtisten kaksosten olemassa olevat persoonallisuuserot voivat korostua erityisesti silloin, kun he joutuvat kilpailemaan ympäristön resursseista kriisien tai konfliktien leimaamassa perheympäristössä. Vanhempien epävakaa suhteet, avioero tai vanhemman menetys ovat esimerkkejä kriiseistä mitä lapset voivat joutua kokemaan perheympäristössään. Ympäristön luoma stressi tai stressittömyys voi näkyä kaksosten aikuiselämässä eri tavoin. Ympäristön vähäinen stressimäärä lapsuusaikana johtaa usein identtisten kaksosten välillä samankaltaisiin uravalintoihin myöhemmin ja vakaisiin kumppanuuksuhteisiin heidän aikuisiässään. Lapsuudessa kohdattu korkea stressimäärä taas voi näyttäytyä

identtisten kaksosten lähes vastakkaisina elämäntilanteina ja –valintoina aikuisena. (Janson & Torgersen 2002.)

Identtisten kaksosten vanhemmat ovat tehneet huomiota siitä, että mitä enemmän ympäristö koostaa kaksosten itsenäisyyttä murrosiässä, sitä todennäköisempää kehitysongelmien ilmaantuminen on. Kaksosten kehitys liittyy läheisesti siihen, miten hyvin heidän emotionaalinen kehityksensä on kypsynyt. Heidän identiteettikehityksensä kilpailee myös heidän kognitiivisen kehityksensä kanssa. Looginen ajattelu ja pohdinta edellyttävät emotionaalista panosta. Kun nuori ei tunne oloaan turvalliseksi ja itsenäiseksi, hän ei halua käyttää luovaa ajattelua, vaan voi olla taitava ulkoa opettelussa. Jos lapsi tuntee olonsa turvalliseksi, hän voi selviytyä paremmin erilaisista turhautumisista esimerkiksi luokkatovereiden kanssa ja vaikeuksista oppimistilanteissa koulussa, ja näin saada aikaan parempia ongelmanratkaisumenetelmiä. (Åkerman & Survee 2003.)

Identtisellä kaksosella on itsenäisenä yksilönä suuri halu saada tunnustettavasti erillinen minäkuva. Kun identtisten kaksosten eroavaisuudet huomioidaan, ja heitä kohdellaan yksilöinä, heidän omat yksilölliset persoonallisuutensa vahvistuvat. Pyrkimys yksilöitymiseen on huomattavan voimakas erityisesti identtisillä kaksosilla, joita pidetään samanlaisina ja kohdellaan usein samanlaisina heidän sosiaalisessa ympäristössään. (Maxon ym. 2008.)

5.4 Kaksossuhde

Kaksosten ainutlaatuinen suhde alkaa kehittyä kohdussa jo sikiöaikana, jolloin he aistivat toisen olemassaolon. Tämä suhde on keskeinen kaksosten ja heidän perheidensä elämässä; kaksoset ovat toistensa parhaimmat ystävät ja kumppanit sekä kilpailijat ja sosiaalisten vertailujen kohde syntymästä vanhuuteen saakka. (Segal & Knafo-Noam 2021, s.176.) Jo kohdussa muodostunut vuorovaikutus näkyy samanlaisena varhaislapsuuteen asti. Kaksosvauvat ovat aistikokemuksissa toistensa kanssa taukoamatta, jonka vuoksi heillä on vahva keskinäinen suhde, ja he pystyvät reagoimaan toistensa tunteisiin. (Kumpula, Kaprio, Lavikainen & Moilanen 2020, luku 4–5; Garro, Salerno & Cirami 2015; Fortuna ym. 2011.) Lapsilla on usein siirtymäkauden esineitä, kuten lelut tai peitto, jotka rauhoittavat heitä, kun äiti ei ole paikalla. Kaksoset saattavat käyttää toisiaan siirtymäobjekteina rauhoittamaan ja lohduttamaan toisiaan, sillä tämä yhteys on syntynyt jo kohdussa. (Conlon 2009.)

Eriytymisen tarve molemmilla kaksosilla ei välttämättä tapahdu samaan aikaan. Kaksossuhteen ulkopuoliset suhteet voivat herättää erilaisia tunteita mm. syyllisyyttä, yksinäisyyttä, itsekkyyttä tai kateutta. Kaksosten samanlaisuus lisää riippuvuutta toisiinsa kaksosten välillä. (Kumpula ym. 2020, luku 4–5.) Kaksosten välinen suhde on yksi ainutlaatuisimmista ja läheisimmistä ihmissuhteista. Side identtisten kaksosten välillä on läheisempi kuin ei-identtisten kaksosten välillä (Amani & Shariatipour 2021). Conlonin (2009) case study -tutkimuksessa, hän kuvaa tarkastelleensa omaa ja identtisen kaksosensa identiteettiä yksilöllisestä näkökulmasta, mutta tunnistaneensa siinä selkeitä yhteenkuuluvuuden piirteitä. Hän kertoo tutkimuksessaan, että päätöksentekoon vaikutti aina tietoisesti tai tiedostamatta kaksossuhde. Kaksosten suhteita koskeva tutkimus on vähäistä, näin ollen kaksossuhteen luonteeseen ja ominaispiirteisiin sekä niiden kehityskulkuun liittyvät kysymykset ovat edelleen vailla vastausta (Segal & Knafo-Noam 2021, s.2495). Cassell (2011) mainitsee tutkimuksessaan, että monet kaksosista totesivat, että he käyttävät tiedostamatta pronominia “me” sen sijaan, että he käyttäisivät pronominia “minä” puhuessaan itsestään tai kokemuksistaan. Tämä voi olla osittainen reflektio siitä, että kaksoset jakavat suurimman osan kokemuksistaan ja viettävät jatkuvasti aikaa yhdessä.

Kaksossuhteita on kolmenlaisia; äärimmäiset yksilöt, kypsällä tavalla riippuvaiset ja läheisesti riippuvaiset yksilöt. Äärimmäisen yksilölliset kaksoset voivat käyttäytyä päinvastoin kuin kaksosensa. Kypsällä tavalla riippuvaiset arvostavat yksilöllisyyttään kuin myös suhdetta toisiinsa. Läheisesti riippuvaiset kaksoset toimivat yksikkönä, ja heitä kohdellaan yksikkönä myös muiden toimesta. (Noble ym. 2017.) Identtinen kaksosuus voi olla kuin unelmaa, mutta se voi myös tuoda mukanaan pelkoa siitä, että on vain varjo omasta kaksosestaan. Kaksossuhde voidaan kokea ylpeyden lähteenä tai uhkana identiteetin kehittymiselle. Kiintymyssuhde voi lisätä ongelmia kehityksessä, erityisesti niitä, jotka liittyvät eriytymisen tuottamaan turhautumiseen. (Magagna 2007; Garro ym. 2015.) Kaksosten on vaikea kehittää itsenäisyyttä ja myönteistä identiteettiä, koska heidän on eriydyttävä sekä vanhemmistaan, että heidän kaksosestaan. Identtisillä kaksosytöillä esiintyy enemmän symbioottista suhdetta, kuin pojilla. (Åkerman & Suurvee 2003.) Symbioottisessa suhteessa eläminen voi vaikeuttaa itsensä tunnistamista ja rajojen määrittelyä (Garro ym. 2015).

Kaksossuhde on monimutkainen suhde, joka eroaa selvästi muista sisarusuhteista. Kaksoset kokevat erityisiä haasteita minä identiteetin kehityksessä. Yksi kaksossuhteen merkittävimmistä piirteistä on läheisyyden aste, riippumatta zygositeetista. Identtiset kaksoset saattavat myös kokea toisen kaksosensa olevan heidän itsensä jatke, koska he näkevät toisessa kloonin itsestään. (Cas-

sel 2011.) Positiivisen identiteetin saavuttamiseksi yksilöiden on oltava ainutlaatuisia ja riippumattomia elämänsä tärkeistä hahmoista, mikä on keskeinen tekijä erilaistumisessa. Vaikka kaksoset voivat erottautua vanhemmistaan, he voivat silti olla emotionaalisesti kiintyneitä toisiinsa. (Amani & Shariatipour 2021; Fichtmüller 2021.) Joillakin kaksosilla on samanlainen identiteetin kehitys kuin yksöslapsella, nämä kaksoset tuntevat harvemmin voimakasta tarvetta vahvistaa yksilöllistä identiteettiään (Fichtmüller 2021). Kaksossuhteen syvyyteen voivat vaikuttaa muiden odotukset kaksosten suhteesta (Noble, Bradley, Parr & Duemer 2017).

Kaksoset, joilla on läheinen side, luovat ja ylläpitävät tätä sidettä olemalla vahvasti läsnä toistensa elämässä, mutta voivat silti olla jossain määrin myös riippuvaisia toisistaan. Läheisessä siteessä olevat kaksoset kokevat, että heidän on helpompi jakaa huolenaiheitaan toisen kaksosensa kanssa ja tämän vahvan tukisiteen on osoitettu myös olevan ennaltaehkäisevä tekijä internalisoiviin ongelmiin. Kaksosten yhteisten kokemusten ja läheisen siteen vuoksi, kaksosten empatian kehittyminen saattaa olla voimakkaampaa. (Noble & Bradley 2020; Fichtmüller 2021.) Kaksosten keskuudessa myös myötätunto on tyypillistä ja kaksoset tuntevatkin enemmän myötätuntoa muita ihmisiä kohtaan. Kaksoset pystyvät jakamaan toistensa ilon, mutta myös toistensa kärsimyksen. Kiintymyssuhde on ydinongelma monille kaksosille ja se on usein keskeisten ongelmien taustalla. (Fichtmüller 2021.) Koska kaksonen voi luottaa toisen kaksosensa jatkuvaan läsnäoloon, he saattavat helpommin jakaa huolenaiheet toistensa kuin muiden kanssa. Huolten jakaminen toistensa kanssa saattaa ennaltaehkäistä varhaisnuoruuden ongelmia. (Noble ym 2017.)

Kaksosten kohdunsisäisestä elämästä lähtien luotu side on joskus niin voimakas, että se vaikeuttaa yksilöllisen identiteetin syntyä, koska vuosien varrella kehittyy voimakas riippuvuuden, myötävaikuttamisen ja keskinäisen avunannon tunne. Erityisesti identtisillä kaksosilla on hyvin vahva pari-identiteetti, jota ulkopuoliset eivät välttämättä ymmärrä. Yksilöllisyyden saavuttamiseksi on tämä yhdentyminen välttämätöntä eriyttää ja tunnistaa kaksi erillistä ihmistä. Kaksoset, jotka ovat fyysisesti identtiset, eivät ole psykologisesti identtisiä ja he ovat ainutlaatuisia yksilöitä. (Garro ym. 2015.)

Yksi tärkeä näkökanta kaksosten kehitysympäristössä on jakaminen. Monet kaksoset jakavat lähes kaiken omaisuudesta, vanhempien huomiosta, luonteenpiirteistä lähtien ja jopa toistensa käsitykset. Kaksoset kokevat usein jakavansa keskeisiä piirteitä heidän identiteetistään. Kaksoset eivät ainoastaan jaa persoonallisuutta muokkaavia ympäristöpiirteitä, vaan lisäksi he jopa jakavat myös tavan, jolla muut havaitsevat heidät. Koska muut näkevät heidät yhtenä kokonaisuutena, on ym-

märrettävää, että kaksoset pitävät toista kaksostaan suorana peilikuvana itsestään. Tämä tarkoittaa, että kaksoset uskovat, että heillä on yhteinen identiteetti toisen kaksosensa ja muiden silmissä. (Noble ym. 2017.)

Tämä identiteetin jakaminen voi olla haitaksi kaksosten identiteetin muodostumiselle. Syvälle juurtuneen jakamisen vuoksi kaksoset ajattelevat, että jakaminen on normaalia ja tyypillistä käyttäytymistä. Tämänkaltaisen käyttäytymisen uskotaan vaikuttavan kaksosten kehitykseen ja toisten ymmärtämiseen. (Noble ym. 2017.) Kaksosten minäkäsitykseen ei liity ainoastaan heidän tunteensa identiteetistä, vaan myös tunne siitä, että he jakavat toistensa identiteetin. Kirjallisuudessa tunnistetaan, että tunne erillisestä identiteetistä voi olla kaksosille monimutkaista. (Conlon 2009.) Casse-lin (2011) tutkimuksessa tulosten mukaan identtisillä kaksosilla on jonkin verran halua säilyttää sulautunut ego ja he halusivat tulla nähdyksi yhtenä yksikkönä.

6 POHDINTA

6.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Saatujen tutkimustulosten avulla voidaan tuoda esille persoonan yksilöllistymiseen vaikuttavia tekijöitä. Tulosten avulla voidaan lisätä tietoutta ja sen kautta mahdollisesti pienentää riskiä identtisten kaksosten identiteetikriisin syntymiseen. Identtiset kaksoset tutkimuskohteena kiehtovat, sillä heillä on täysin yhtenevät lähtökohdat, mutta sitten perimään tulee muutoksia, mikä tekee heistä keskenään erilaisia. Työssämme terveydenhoitajana ja sairaanhoitajana on hyvin todennäköistä, että kohtaamme identtisiä kaksoslapsia ja heidän vanhempiaan. Kiinnostuksemme aiheeseen heräsi halusta saada lisää tietoa kaksosuudesta, sekä heidän identiteettinsä kehittymisestä.

Kaksostutkimukset ovat saaneet kritiikkiä siitä, että kaksostutkimuksissa korostuvat enemmän perimän kuin ympäristötekijöiden vaikutukset kehitykseen. Monien tutkimustulosten mukaan perinnöllisyydellä on suurempi vaikutus fyysisiin kuin psyykkisiin ominaisuuksiin. Usein kuitenkin myös psyykkiset ominaisuudet ovat perinnöllisiä. (Karrasch, ym. 2012, 25).

Tutkimustulosten mukaan geneettiset tekijät vaikuttavat identiteetin syntymiseen, mutta sen ymmärtäminen, mitkä geneettiset tekijät vaikuttavat identiteetin syntymiseen on epäselvää. Useissa tutkimuksissa mainittiin geneettiset tekijät jossain määrin. (Markovitch, Luyckx, Klimstra, Abramson & Knafo-Noam 2017; Torgersen & Janson 2002; Maxon & Daniels 2010.) Vaikka selkeää vastausta genetiikan merkityksestä ei löytynyt, halusimme kuitenkin nostaa sen yhdeksi teemaksi, sillä sen vaikutukset mainittiin useammassa valitsemassamme tutkimuksessa. Aiheesta tarvitaan kuitenkin lisää tutkimusta ja näiden tulosten valossa geneettisten tekijöiden vaikutus jäi epäselväksi. Vaikka genetiikan merkitys jäi epäselväksi, on syytä tarkastella ja tarkentaa myös sen vaikutusta identiteetin kehittymiseen. Identtisillä kaksosilla on samat geenit, tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kaksoset olisivat kaikin tavoin identtisiä. Toisella kaksosella voi olla jokin tietty sairaus, kun taas toisella ei. Epigeneettiset vaikutukset ja äidin kohdussa tapahtuvat kehitystekijät voivat vaikuttaa toiseen kaksosista, mutta eivät toiseen. Identtisten kaksosten väliset geneettiset erot voivat alkaa jo hyvin varhaisessa alkionkehitysvaiheessa, jonka tutkijoiden mukaan saattaa vaikuttaa heidän kasvuunsa ja kehittymiseen. (Cassell 2011; Maxon & Daniels 2010.) Identtiset kaksoset ovat tär-

keitä tutkimuskohteita, koska geneettisten erojen uskotaan olevan minimaalisia. Viimeisimmät tutkimustulokset viittaavat siihen, että geneettisten tekijöiden merkitystä erojen muodostumisessa on aliarvioitu, ja geenien merkitystä on vahvistettu myöhemmissä molekyyligeneettisissä tutkimuksissa. Näin ollen kaksostutkimukset antavat jatkossakin tärkeää tietoa geenien ja ympäristön suhteellisesta merkityksestä ominaisuuksiin tavalla, johon mikään muu tutkimustyyppi ei pysty. (Markovitch, Luyckx, Klimstra, Abramson & Knafo-Noam 2017; Torgersen & Janson 2002.) Identiteetin kehityksen tutkimuksessa ei voida unohtaa yhteyttä persoonallisuuserohin ja useat kaksotutkimukset osoittavatkin, että Costa ja McCraen (1992) persoonallisuuden viisi ulottuvuutta ovat suunnilleen yhtä perityviä (Torgersen & Harald 2002; Conlon 2009). Tämän perusteella voidaan todeta, että identtiset kaksoset eroavat siinä, miten he reagoivat yhtäläisiin tapahtumiin (Torgersen & Janson 2002).

Vanhemmilla, etenkin äidillä näyttää olevan erityisen suuri merkitys identiteetin kehittymiselle. Vanhemmilla on iso työ tukea kaksostensa yksilöllistä kehitystä. Sekä yksilöllisyyden, että toisen kaksosen kunnioittamisen tukeminen on olennainen osa vanhempien roolia, jotta kaksoset voivat toimia maailmassa sekä yksin ollessaan että sosiaalisissa tilanteissa. (Cassell 2011; Robin, Le-Maner Idriss & Conroyer 1998.) Koska yksilöllinen identiteetti ja jaettu kaksosidentiteetti kehittyvät rinnakkain, on kiinnitettävä huomiota molempiin identiteetin osa-alueisiin. Jos identtisten kaksosten lapsuuteen kuuluu stressitekijöitä, kuten avioero, ja varhaiskasvatus on riittämätöntä, molemmat kaksoset kärsivät siitä omalla tavallaan. Usein kaksonen saattaa turvautua toiseen kaksoseensa saadakseen tukea. Toisen kaksosen läsnäolo rauhoittaa tavalla, jota muut sisarukset eivät voi kokea. Kuitenkaan kaksossidos ei voi korvata lapsivanhempi –suhdetta, ja puutteellinen vanhemmuus saattaa aiheuttaa kitkaa kaksosten välille ja vaikuttaa identiteetin kehittymiseen persoonallisuuden erojen kautta. (Torgersen & Janson 2002.) Vanhempien rooli on ratkaiseva, kun he kohtelevat identtisiä kaksosia yksilöinä ja korostavat kaksosten erillisyyttä syntymästä saakka optimoidakseen heidän mahdollisuuttansa saavuttaa itsenäisyys ja kehittää oma identiteetti (Conlon 2009). Myös muiden sisarusten yksilöllisellä kohtelulla katsotaan olevan merkitystä yksilöllisyyden kehittämisessä (Amani & Shariatipour 2021).

Tulosten mukaan identtisten kaksosten vanhempien, erityisesti äitien kasvatusmetodeilla on vaikutusta identiteetin kehittymiseen, ja yksi suurimmista indikaattoreista kaksosten identiteettikehityksessä onkin äidin kohtelu. Jos identtiset kaksoset saavat äidiltään enemmän kohtelua yhtenäisenä yksikkönä, on todennäköisempää, että kaksoset myös toimivat yksikkönä. Tämän vuoksi identtisten kaksosten voi olla hyvin vaikea eriytyä tai edes haluta erota toisistaan. (Cassell 2011; Robin,

Le-Maner Idriss & Connoyer 1998.) Tulosten mukaan kommunikaatiota perheenjäsenten välillä tulisi lisätä, huomion keskittyen mitkä ovat perheenjäsenten käsitykset identiteetin kehittymisestä ja mitä niiden tulisi olla. Vanhempien tietämys kaksosten yksilöllisen identiteetin kehittymisestä ja sen tukemisesta on olennaista terveen perhedynamiikan ohjaamisessa. Lisäämällä tietoisuutta perheet voivat olla yhtenäisempiä ja tukea identtisen kaksosten identiteetin kehitystä ymmärtämällä näitä epätavallisia dynamiikkoja ja heidän rooliaan lapsensa yksilöllisyyden tukemisessa. (Conlon 2009.) Vanhempien tukeminen ajattelemaan kaksosiaan erillisinä yksilöinä siitä lähtien, kun he saavat tiedon kaksosraskaudesta, auttaa siinä, että myös kaksoset myöhemmin pitävät itseään ainutlaatuisena yksilönä. Elämän alkuvaiheessa vanhempi-kaksossuhde on tärkein osa lapsen kehitystä. Kaksosten vanhempien tulisi tarjota kummallekin lapselle säännöllisesti kahdenkeskistä aikaa koko lapsuuden ajan. Kahdenkeskisen ajan puute vanhemman kanssa saattaa aiheuttaa, että kaksoset eivät opi sosiaalistumaan ikäkaudelle sopivalla tavalla. Myös identtiset kaksoset, joilla on läheinen suhde toisen kaksosensa kanssa, tarvitsevat yksilöllistä huomiota, ohjausta ja emotionaalista tukea vanhemmiltaan. Avaintekijä kaksosten yksilöllisyyden tukemisessa on vanhempien tarjoama tuki ja rohkaisu kaksosille tekemään yksilöllisiä ratkaisuja sekä ilmaisemaan yksilöllisyyttään. (Cassell 2011; Conlon 2009; Torgersen & Janson 2002; Noble ym. 2017; Amani & Shariatipour 2021.) Aikaisemman tutkimuksen mukaan vanhempien asenteet saattavat vaikuttaa identiteetti-ongelmien muodostumiseen (Penninkilampi-Kerola & Moilanen 2005, 521–523). Allen, Allen & Mooren (2019) tutkimuksen mukaan vanhempia tulisi varoittaa kaksosten yhteen kietoutumisesta ja läheisriippuvuudesta sekä yksilöitymisen merkittävydestä.

Tutkimukset osoittavat, että sosiaalinen ympäristö luo odotuksia kaksosten käyttäytymiselle ja kilpailua kaksosten välille. Sosiaalisen ympäristön merkitys korostuu, kun nuoret identtiset kaksoset selvittävät identiteettinsä suhdetta ikätovereihin, vanhempiin ja muihin roolimalleihin. (Abramson, Klimstra, Knafo-Noam, Luyckx & Markovitch 2017.) Tutkimusten mukaan identtiset kaksoset kokevat, että heiltä odotetaan tietynlaista käytöstä. Identtisten kaksosten ulkonäön samanlaisuus, persoonallisuus, sekä vaatetus voivat usein olla sosiaalisen ympäristön vertailujen kohde. Ympäristön luomat odotukset aiheuttavat kaksosille yksilöllisyyden puutetta. Erityisesti identtisiä kaksosia kohdellaan yhtenä yksikkönä, joka aiheuttaa kamppailua identiteetin kanssa. (Noble & Bradley 2021.) Kumpulian (2020) mukaan yksikköidentiteettiä esiintyy enemminkin sen seurauksena, että he ovat joutuneet osoittamaan kiintymystä toiseen kaksoseseen vanhempien sijasta. Sosiaalisen ympäristön tuomat odotukset voivat aiheuttaa kaksosissa persoonallisuuksien erilaistumista tai samankaltaisuutta. Ympäristön vaikutukset korostuvat nuoruusiässä, kun nuoret kaksoset etsivät ja selvittävät

omaa identiteettiään, sekä suhdetta ikätovereihin, vanhempiin ja muihin roolimalleihin. Ympäristön muokkaama persoonallisuus voi näkyä kaksosten aikuiselämässä esimerkiksi uravalinnoissa tai kumppanuussuhteissa. Identtisten kaksosten oma pyrkimys yksilölliseen identiteettiin on voimakas ja heillä on suuri halu olla tunnistettavasti erillinen minäkuva omasta kaksosestaan. (Janson & Torgersen 2002.) Penninki-Kerola & Moilanen (2005) toteavat tutkimuksessaan, että kaksosten kyky luoda ystävyysuhteita on aina riippuvainen toisesta kaksosesta. On kiistatonta väittää, että sosiaalinen ympäristö vaikuttaa osaltaan persoonallisuuden yksilöllisiin eroihin. Tutkimustulosten mukaan sisarusten yhteiset ja jaetut ympäristötapahtumat saattavat vaikuttaa persoonallisuuseroihin. Se, että identtiset kaksoset muuttuvat erilaisemmiksi, voi tarkoittaa sitä, että geneettisesti identtiset henkilöt eroavat toisistaan siinä, miten he kokevat ja toimivat samoissa tilanteissa. (Åkerman & Survee 2003.) Identtiset kaksoset kohtaavat paljon vertailua ja sen seurauksena kaksoset voivat verrata itseään toiseen kaksoseen ja pitää hänen käyttäytymistään sopivana standardina. Vertailun kohteena voi olla ulkonäkö, vaatetus sekä persoonallisuus. (Bradley ym. 2017; Noble & Bradley 2021.) Suomen Monikkoperheet ry (2021) mukaan vertailu vaikuttaa negatiivisesti itsetuntoon ja minäkuvaan. Trias (2006) toteaa, että vertailun seurauksena kaksoset saattavat luoda keinotekoisia eroja tai ylikorostaa pieniä eroja itsessään verrattuna kaksoseensa.

Kaksosena oleminen on ainutlaatuinen kokemus, jolla voi olla myönteinen vaikutus molempien kaksosten elämään. Se saattaa tuoda mukanaan kuitenkin myös esteitä, erityisesti eriytyemisessä ja identiteetin muodostumisessa. Kaksosten varhainen kiintymyssuhde on voimakas ja korvaamaton, koska kaksoset jakavat äitinsä, elämänsä ennen syntymää, vauvaiän, lapsuuden ja siitä eteenpäin. Suhde kaksoseen on ensisijainen ja pitkäkestoinen osa identiteettiä. (Segal & Knafo-Noam 2021; Kumpula, Kaprio, Lavikainen & Moilanen 2020; Garro, Salerno & Cirami 2015; Fortuna ym. 2011.) Identtiset kaksoset kokevat itsensä usein yhdeksi ihmiseksi, mikä on heidän kaksosidentiteettinsä ja yksilöllisyytensä perusta, joka muovautuu, kun he oppivat tuntemaan ulkomaailmaa (Garro ym. 2015). Kaksossuhde on monimutkainen suhde, joka eroaa selvästi tavallisista sisarusuhteista. Identtiset kaksoset kokevat erityisiä haasteita identiteetin kehittämisessä. Kaksosena oleminen on merkittävä osa sitä keitä he ovat riippumatta tsygotiteetista tai erilaistumisesta. Kaksosten välinen suhde on erilainen kuin mikään muu suhde, ja tutkimustulosten mukaan kaksossuhteen vaikutus näkyy yksilöllisyyden kehittämisessä ja ilmaisussa, sekä siinä miten kaksoset ovat vuorovaikutuksessa muiden kanssa. (Cassel 2011.) Tutkimuksemme tulokset tukevat Penninkilampi-Kerolan & Moilasan (2005) tutkimusta ja tulosta että läheisen suhteen vuoksi kaksosilla voi

olla vaikeuksia identiteetin muodostamisessa ja persoonan kehittämisessä sekä aiempaa tutkimustietoa siitä että kaksosten välinen suhde on tiiviimpi kuin ei-identtisillä kaksosilla, jopa riippuvainen toisistaan (Ojaluoto 2017; Fortuna ym. 2011; Penninkilampi-Kerola & Moilanen 2005, 537).

Monikkolasten kasvatuksen suurimpana haasteena tiedetään olevan yksilöllinen huomiointi sekä identiteetin vahvistaminen ja tukeminen (Suomen monikkoperheet ry). Opinnäytetyömme tulokset vahvistavat tätä hypoteesia. Opinnäytetyöstämme on hyötyä kaksosten, etenkin identtisten kaksosten vanhemmille, jotta he voivat kiinnittää huomiota omaan toimintaansa kaksosten kanssa, sekä huomioida esimerkiksi sosiaalisen ympäristön vaikutuksia ja saada apua siihen, miten yksilöllisyyttä tuetaan. Syntymästä lähtien kaikkien lasten tarvitsee kehittää itsetuntoa, heidän suhteensa vanhempiin, huoltajiin ja sisaruksiin auttaa heitä siinä. Kaksosten kanssa yksilöllisyyden tukeminen jo varhaisvuosina parantaa kielellisiä ja sosiaalisia taitoja ja vähentää käytösongelmia. Alusta alkaen vanhemmat ja huoltajat voivat auttaa identtisiä kaksosia kehittämään yksilöllisyyden tunnetta. Vanhempia voidaan ohjata esimerkiksi lisäämällä tietoutta siitä, miten yksilöllisyyttä voidaan tukea, kuten antamalla kaksosille muita kuin rimmaavia nimiä, pukemalla heidät eri tavalla tai erivärisiin vaatteisiin, antamalla heille yksilöllistä aikaa ja käyttämällä heidän nimiään ennemmin kuin kutsua heitä "kaksosiksi". Tämä sallii kaksosten itsenäisen kokemisen yksilöinä, joka puolestaan auttaa heitä kasvamaan itsenäisiksi aikuisiksi, jotka pystyvät tekemään omia valintojaan.

Myös luokanopettajat ja varhaiskasvatuksen opettajat hyötyvät opinnäytetyöstämme. Opinnäytetyömme ansiosta opettajat saavat tietoa esimerkiksi samalla luokalla olevien kaksosten identiteetin tukemisen erityispiirteitä. Identtisten kaksosten sijoittaminen erillisiin luokkiin vaatii huolellista harkintaa. Useimmilla identtisillä kaksosilla on vain vähän kokemusta erilläänolosta ennen koulun aloittamista, ja he saattavat järkyttyä, jos he joutuvat selviytymään kaksinkertaisesta erilläänolosta vanhemmista ja toisesta kaksosestaan. Ennen kuin vanhemmat ja ammattilaiset päättävät kaksosten erottamisesta, heidän tulisi keskustella lasten kehityksestä ja kokemuksista sekä siitä, miten heidän oppimistaan voidaan parhaiten tukea. Molempien kaksosten tarpeet on otettava huomioon sekä yksilöllisesti että kaksoisuuden näkökulmasta. Minkään päätöksen ei tarvitse olla peruuttamaton, joustavuutta vaaditaan sekä vanhemmilta että opettajilta.

Hoitoalan työntekijät epäilemättä hyötyvät opinnäytetyöstämme, sillä he voivat jo ennen lasten syntymää antaa ohjausta aiheesta perheille, sekä lapsen syntymän jälkeen seuranta neuvolakäynteillä. Hyödyimme itse opinnäytetyöstämme, sillä toinen opinnäytetyön tekijöistä opiskelee terveydenhoitajaksi, joten monikkolasten ja heidän vanhempiensa kohtaaminen on välttämätöntä muun

muassa neuvolassa tai kouluterveydenhuollossa. Monikkolapsiperheet voivat tarvita myös ulkopuolista apua ja tukea esimerkiksi sosiaalityöntekijöiltä, joten myös sosiaalityöntekijöille opinnäytetyömme on hyödyllinen. Opinnäytetyöstämme on hyötyä kaksosille itselleen, opinnäytetyömme pohjalta he voivat pohjauttaa tutkittua tietoa omiin kokemuksiin ja sitä kautta oppia ymmärtämään itseään.

Jatkotutkimusehdotuksina voitaisiin kartoittaa identiteetin kehittymisen ongelmien vaikutuksista kaksosten mielenterveyteen. Myös tutkimus identtisten kaksosten omista, sekä heidän vanhempiensa kokemuksista identiteetin kehittymiseen liittyen olisi mielenkiintoinen. Näiden lisäksi terveydenhuoltoalan ammattilaisten käsitykset ja kokemukset identtisten kaksosten identiteetin tukemisesta muodostaisivat merkittävän tutkimusaiheen. Arvoitukseksi myös jäi selkeä vastaus genetiikan vaikutuksesta identiteetin kehittymiseen, siitä tarvitaan lisää tutkittua tietoa.

6.2 Kirjallisuuskatsauksen luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyössämme, joka toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, tutkimuksen tekijöiden valinnat vaikuttavat tutkimuksen luotettavuuteen. Tutkimukset haettiin tieteellisistä tietokannoista ja tutkimuksia analysoitiin kriittisesti. Tutkimuksemme luotettavuutta lisää tarkka esitys tutkimuksen toteuttamisesta, joka koskee tutkimuksen jokaista vaihetta. Luokittelujen tekeminen on keskeistä laadullisen aineiston analysoinnissa. Tärkeää on ilmaista tutkijan henkilökohtaiset tulkinnat, sekä perusteet tulkinnoille. (Hirsjärvi ym. 2005, 217.) On kiinnitettävä huomiota, että tutkimuksesta saatava tieto on tutkimusongelmasta, eli siitä mitä tutkimuksessa tutkitaan (Paunonen ym. 1998, 205). Tutkimuksemme kaikki vaiheet on kirjattu avoimesti. Tehdyt kirjallisuushaut ja hakusanat on esitelty. Mukaan valitusta aineistosta on tehty täydellinen luettelo (Liite 2.) Tutustuimme valitsemaamme aineistoon huolellisesti, jotta niiden sisältö olisi riittävän tuttua aineiston analyysin suorittamiseksi. Tutkimuksemme luotettavuutta lisää myös tutkijatriangulaatio eli kolme tutkijaa osallistui aineiston keräämiseen sekä tulosten analysointiin ja tulkintaan. (Hirsjärvi & ym. 2005, 218.)

Temaattisen analyysin luotettavuuteen saattaa vaikuttaa tutkijoiden oletamus aiheesta, joka tutkijoiden tulee tiedostaa koko analyysin ajan, jotta teemat muodostuvat aineistosta, eivätkä tutkijan olettamusten perusteella. Yksi temaattisen analyysin haasteita on menetelmän joustavuus. Liiallinen joustavuus saattaa aiheuttaa teemojen ehjyyden heikkoutta. Luotettavuutta on mahdollisuutta

lisätä käyttämällä analyysiprosessin runkoa, kuten valitsemaamme Braun & Clarke (2006), jossa luotettavuutta voidaan tarkastella analyysin jokaisessa vaiheessa. Aineistonkeruun luotettavuutta lisää tutkijatriangulaatio, aineistoon huolellisesti tutustumiseen käytetty aika, sekä ryhmän ajatusten kirjaaminen päiväkirjaan. Koodit muodostettiin usean tutkijan toimesta, sekä koodit vertaisarvioitiin tutkijoiden kesken. Teemojen muodostamisesta tehtiin muistiinpanoja, sekä käytettiin värikoodauskarttaa tunnistamisen apuvälineenä. Teemoja tarkasteltiin tutkijaryhmän kesken ja yhteyksiä alateemojen ja teemojen muodostamisessa etsittiin. Tutkijaryhmä teki yksimielisyyden teemoista. Raportointi vaiheessa analyysiprosessi, sekä tutkijoiden tekemät valinnat kuvattiin mahdollisimman tarkasti. (Braun & Clarke 2006.) Tutkimuksen luotettavuutta on myös lisätty kuvaamalla opinnäytetyön raportissa tutkimusaineiston ja tulosten välinen yhteys. Luotettavuutta lisää myös opponentti-ryhmän tekemä vertaisarviointi teemojen, sekä tulosten välisestä yhteydestä.

Kun opinnäytetyö oli palautettu ensimmäiseen tarkastukseen, yksi tutkijoista ilmoitti vaihtavansa koulutusalaan ja jättävänsä terveydenhoitajaopinnot kesken. Kuitenkin, koska opinnäytetyö oli kokonaisuudessaan tehty yhdessä tähän asti, emme katso sen vaikuttavan tämän tutkimuksen luotettavuuteen.

Tiedon hakemiseen ja julkaisemiseen on laadittu tutkimuseettiset periaatteet, jotka ovat yleisesti hyväksytyjä. Tutkimusaihetta valittaessa on hyvä ottaa huomioon, että ensimmäinen eettinen ratkaisu on aiheen valinta. Kun tutkimukseen haetaan tietoa, on lainaus merkittävä asian mukaisesti, sillä jokaisella on copyright-oikeus itse luomaansa tekstiin. (Hirsjärvi ym. 2005, 25–28; Arene 2019.) Tutkimuseetiikkaan liittyy myös se, että julkaistussa tutkimuksessa on oltava näkyvillä jokaisen tutkimusta tehneen nimi. Tutkimuksen tarkka raportointi ei saa olla puutteellista. On vaativaa tuoda, sekä huomioida jokainen eettinen näkökulma tutkimuksessa. (Hirsjärvi ym. 2005, 25–28.) Tutkimuksen eettisiä näkökulmia tarkasteltaessa kirjallisuuskatsauksessa ei ole inhimillistä kohdejoukkoa, joka voisi kärsiä vahinkoja tutkimuksessa. Ammattikorkeakoulujen eettisiin suosituksiin, joiden mukaan erityistä tutkimuslupaa ei tarvita. (Arene 2019.)

6.3 Opinnäytetyöprosessi

Kun opinnäytetyö tuli ajankohtaiseksi opinnoissamme, olimme kuvitelleet tekevän opinnäytetyön yksin. Emme myöskään alkuun olleet tietoisia, että voisimme edes tehdä työn kolmestaan, sillä yksi

meistä opiskelee sairaanhoitajaksi ja kaksi terveydenhoitajaksi. Olimme keskenämme ystäviä jo ennen opinnäytetyöprosessia, ja opettajat suosittelivat työn tekemistä yhdessä yksin tekemisen sijaan, joten päätimme tehdä työn yhdessä. Alkuun aiheita pyöriteltiin laidasta laitaan, mutta miikään ei tuntunut omalta tai herättänyt tarpeeksi suurta kiinnostusta. TikTok-videon seurauksena arkikeskustelumme ajautui kaksosiin ja siihen, miksi heitä puetaan samalla tavoin sekä pohdintaan, kuinka he usein jakavat kaiken. Tästä syntyi kiinnostuksemme tutkia aihetta lisää.

Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin tammikuussa 2023. Aluksi opinnäytetyön tekeminen tuntui vaikealta, sillä emme olleet aikaisemmin tehneet vastaavaa akateemista tutkimusta. Tiedonhaku osoittautui haasteellisemmaksi kuin luulimme, sillä aiheestamme ei löytynyt suomenkielisiä tutkimuksia. Tässä vaiheessa päädyimme hakemaan englanninkielistä aineistoa. Kaikki aineisto oli englanninkielistä sisältäen psykologian sanastoa, joille suoria suomenkielisiä käännöksiä ei löytynyt. Suomi- Englanti psykologian sanaston hyödyntäminen auttoi käännoistyössä. Työn tekoa helpotti, kun työtä tehtiin OneDrivessä. Työstimme samaa versiosta sekä pystyimme näkemään reaaliajassa toistemme tekemät muutokset ja kommentoimaan niitä.

Työmäärän jako oli kolmelle tekijälle reilu. Aineisto jaettiin tasaisesti kolmen opinnäytetyön tekijän kesken, jonka jälkeen jokainen teki omasta aineistosta merkityksellisiä havaintoja. Tämän jälkeen havaintoja tarkasteltiin yhdessä ja niistä tehtiin yhteenveto eli teemoittelu. Temaattisen analyysin tuotoksena esille nousseet teemat jaettiin tasapuolisesti tulosten auki kirjoittamiseksi ja lopuksi teemoittelu tarkasteltiin yhdessä tulosten pohdintavaiheessa.

Vaikka kaikilla työhön osallistuvilla oli omat opinnot sekä työt, opinnäytetyön tapaamiset saatiin järjestettyä helposti verkossa. Opinnäytetyön tekeminen jaettiin eri vaiheisiin. Eri vaiheiden alussa sovimme tapaamiset verkossa, jolloin päätimme selkeät aikataulut, milloin kunkin oma osuus tuli olla tehtynä. Aikatauluista pidettiin hyvin kiinni, mutta olimme ymmärtäväisiä toistemme elämäntilanteita kohtaan ja pystyimme joustamaan niistä tarvittaessa. Positiivinen yhteishenki auttoi pääsemään myös vaikeiden prosessin vaiheiden läpi. Opinnäytetyön loppuvaiheessa yksi tutkijoista ilmoitti vaihtavansa koulutusalaan, mutta siinä vaiheessa opinnäytetyön raportti oli jo valmiina ensimmäiseen palautusvaiheeseen. Opinnäytetyön tekeminen oli kuitenkin kokonaisuudessaan erittäin arvokas oppimiskokemus kaikille osallistujille ja erinomainen tapa laajentaa tietämystä ammattialalla ja valitsemallamme aihealueella.

LÄHTEET

Allen, Jordan, Allen, Nicole & Moore, Julia 2019. Articulating Twintimacy as a Communicative and Cultural Perspective on Twinships. *Journal of Family Communication*. Hakupäivä 19.04.2023. <https://doi.org/10.1080/15267431.2019.1659272>

Amani, Malahat & Shariatipour, Arefeh 2021. Comparison of Self-Differentiation, and Identity Statuses in Twins and Nontwins. *Twin Res Hum Genet*. Hakupäivä 06.02.2023. doi: [10.1017/thg.2021.28](https://doi.org/10.1017/thg.2021.28).

Arene 2018. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Hakupäivä 19.04.23. <https://arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/>

Braun, Virginia & Clarke, Victoria 2012. Thematic analysis. *Research methods in psychology*. Hakupäivä 03.08.2023. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/13620-004>

Braun, Virginia & Clarke, Victoria 2006. Using thematic analysis in psychology. Hakupäivä 03.08.2023. <http://eprints.uwe.ac.uk/11735>.

Cassell, Sophie 2011. Examining the Twin Bond: A Look at the Psychological Development of Twins and the Differences in Individuality and Identity Differentiation between Fraternal and Identical Same-Sex Twins. American University. Hakupäivä 29.01.2023. <http://hdl.handle.net/1961/9874>

Conlon, Jill 2009. One-whole or one-half: A case study of an identical twin's exploration of personal identity through family perceptions. Iowa State University. Hakupäivä 29.01.2023. <https://doi.org/10.31274/etd-180810-1582>

Fichtmüller, Madhuri 2021. How do adult twins experience and view their identity? An intuitive inquiry. *Consciousness, Spirituality & Transpersonal Psychology*. 2. 16-30. Hakupäivä 29.01.2023 <https://doi.org/10.53074/cstp.2021.24>

Fortuna Keren, Goldner, Ira & Knafo-Noam, Ariel 2011. Twin relationships: A comparison across monozygotic twins, dizygotic twins, and nontwin siblings in early childhood. Family Science Vol. 1. Hakupäivä 19.01.2023. <http://dx.doi.org/10.1080/19424620.2010.569367>

Günther, Kirsi, Hasanen, Kirsi & Juhila, Kirsi. Analyysi ja tulkinta. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Hakupäivä 19.04.2023. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus>

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2005. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusyhtiö Tammi.

Hoitotyön tutkimussäätiö. Tutkimuksen arviointikriteeristöt. Hakupäivä 9.1.2023. <https://www.hotus.fi/jbin-kriittisen-arvioinnin-tarkistuslistat/>.

Huttunen, Maiju 2013. Narratiivisen identiteetti-prosessin kehittyminen varhaislapsuudesta nuoruuteen. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta. Hakupäivä 13.12.2022. https://www.researchgate.net/profile/Maiju-Kinossalo/publication/339375845_Narratiivisten_identiteetti-prosessien_kehittyminen_varhaislapsuudesta_nuoruuteen/links/5e4e33fc92851c7f7f48c0d5/Narratiivisten-identiteetti-prosessien-kehittyminen-varhaislapsuudesta-nuoruuteen.pdf.

Allen, Jordan, Allen, Nicole & Julia Moore 2019. Articulating Twintimacy as a Communicative and Cultural Perspective on Twinships. Journal of Family Communication. Hakupäivä 19.4.2023. DOI: [10.1080/15267431.2019.1659272](https://doi.org/10.1080/15267431.2019.1659272).

Juhila, Kirsi. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Teemoittelu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Hakupäivä 19.4.2023. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus>

Kalliomaa, Susa, Koskinen, Katja, Hakulinen-Viitanen, Tuovi, Karhumäki, Aune, Törrönen, Hannele, Oulasmaa, Minna, Kumpula, Ulla, Matala, Tiina, Mäkikallio, Kaarin, Moilanen, Irma, Hastrup, Arja, Mäkelä, Jukka, Paavonen, Juulia, Laimio, Anne, Heinonen, Kristiina & Korja, Riikka 2011. Meille tulee vauvat. Opas monikkovauvojen odotukseen ja hoitoon. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus. Hakupäivä 05.01.2023. <https://www.julkari.fi/handle/10024/126125>.

Kangasniemi, Mari, Utriainen, Katri, Ahonen, Sanna-Mari, Pietilä, Anna-Maija, Jääskeläinen, Petri & Liikanen Eeva 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenet-
tyyn tietoon. Hoitotiede. Hakupäivä 14.12.2022. [https://elektra-helsinki-
fi.ezp.oamk.fi:2047/se/h/0786-5686/25/4/kuvailev.pdf](https://elektra-helsinki-fi.ezp.oamk.fi:2047/se/h/0786-5686/25/4/kuvailev.pdf).

Karrasch, Mira, Lindblom-Ylänne, Sari, Niemelä, Raimo, Päivänsalo, Tiina-Maria & Tynjälä, Päivi
2012. PS Lukion Psykologia 2. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Kumpula, Ulla, Kaprio, Jaakko, Lavikainen, Anniina & Moilanen, Irma 2020. Kiehtova kaksosuus.
Monikkosisarusten elämää. Gaudeamus Oy. BookBeat. Hakupäivä 10.4.2023

Lambert, Jonathan 2021. All identical twins may share a set of chemical marks on their DNA. Sci-
ence News. Hakupäivä 07.05.2023. [https://www.sciencenews.org/article/identical-twin-sib-
lings-common-set-chemical-markers-dna-epigenetics](https://www.sciencenews.org/article/identical-twin-sib-
lings-common-set-chemical-markers-dna-epigenetics).

Lilgendahl, Jennifer 2014. The Dynamic Role of Identity Processes in Personality Development:
Theories, Patterns, and New Directions. Hakupäivä 20.04.2023. [https://academic.oup.com/edited-
volume/34469/chapter/292465975](https://academic.oup.com/edited-
volume/34469/chapter/292465975)

Magagna, Jeanne 2007. Transformation: from twin to individual. Journal of child psychotherapy
vol. 33. Hakupäivä 06.02.2023. <https://doi.org/10.1080/00754170701195694>

Malahat, Amani & Shariatipour, Arefeh 2021. Comparison of Self-Differentiation and Identity Sta-
tuses in Twins and Nontwins. Twin Research and Human Genetics, 24, 176–18. Hakupäivä
31.01.2023. <https://doi.org/10.1017/thg.2021.28>

Mannerheimin lastensuojeluliitto 2019. 15–18-vuotiaan persoonallisuuden kehitys. Hakupäivä
10.1.2023. [https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/15-18-v/15-18-vuotiaan-per-
soonallisuuden-kehitys/](https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/15-18-v/15-18-vuotiaan-per-
soonallisuuden-kehitys/).

Markovitch, Noam, Luyckx, Koen, Klimstra, Theo, Abramson, Lior & Knafo-Noam, Ariel 2017. Iden-
tity Exploration and Commitment in Early Adolescence. Genetic and Environmental Contributions.

Developmental Psychology, 2092–2102. Hakupäivä 26.01.2023.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/dev0000318>

Maxon, Betsy & Daniels, David 2010. Personality differentiation of identical twins reared together. Hakupäivä 26.01.2023. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:209366670>

Monden, Christiaan, Pison, Gilles, Smits & Jeroen 2021. Twin peaks. More twinning in humans than ever before. Human reproduction. Hakupäivä 13.12.2022 <https://academic.oup.com/hum-rep/article/36/6/1666/6168658>.

Noble, Nicole & Bradley, Loretta 2020. Becoming an Individual. Promoting Twins' Identity Development through Counseling Techniques. Journal of Creativity in Mental Health, 337 - 347. Hakupäivä 06.02.2023. <https://doi.org/10.1080/15401383.2020.1789015>

Noble, Nicole, Bradley, Loretta, Parr, Gerald & Duemer, Lee 2017. Fostering Twins' Identity Development: A Family Issue. The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families, 345-350. Hakupäivä 29.01.2023. <https://doi.org/10.1177/1066480717731239>

Nowell, Lorelli, Norris, Jill, White, Deborah & Nancy, Moules 2017. Thematic Analysis: Striving to Meet the Trustworthiness Criteria. International Journal of Qualitative Methods. Hakupäivä 04.08.2023. <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>.

Ojaluoto, Raisa 2020. Kaksostutkija neuvoo identtisten kaksosten vanhempia ottamaan rennosti. Hakupäivä 10.01.2022. <https://monikkoperheet.fi/lehtiartikkelit/kaksostutkija-neuvoo-identtisten-kaksosten-vanhempia-ottamaan-rennosti/>.

Paunonen, Marita & Vehviläinen-Julkunen, Katri 1998. Hoitotieteellinen tutkimusmetodiikka. Helsinki: WSOY- Kirjapainoyksikkö.

Penninkilampi-Kerola, Varpu & Moilanen Irma 2005. Co-twin dependence, social interactions, and academic achievement: A population-based study. Journal of Social and Personal Relationships, 519–541. Hakupäivä 19.04.2023. [DOI: 10.1177/0265407505054521](https://doi.org/10.1177/0265407505054521).

Quinn, John 2019. Dizygotic twin. Encyclopedia Britannica. Hakupäivä 18.04.2023. <https://www.britannica.com/science/dizygotic-twin>. Accessed 18 April 2023.

Riessman, Catherine Kohler 2005. Narrative Analysis. In Narrative, Memory & Everyday Life. University of Huddersfield, 1–7. Hakupäivä 04.08.2023. https://eprints.hud.ac.uk/id/eprint/4920/2/Chapter_1_-_Catherine_Kohler_Riessman.pdf.

Salminen, Ari 2011. Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopisto. Hakupäivä 14.12.2022. https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf.

Segal, Hila & Knafo-Noam, Ariel 2021. Side by side: Development of twin relationship dimensions from early to middle childhood and the role of zygosity and parenting. Journal of Social and Personal Relationships, 38(9), 2494–2524. Hakupäivä 11.04.2023. <https://doi.org/10.1177/02654075211005857>.

Suomen mielenterveys ry 2022. Istunto 5: Trauma ja muutokset. SELMA oma-apuohjelma järkyttävän tapahtuman käsittelyyn. Hakupäivä 10.01.2023. <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveystasi/harjoitukset/selma-oma-apuohjelma/istunto-5/>.

Suomen monikkoperheet ry 2021. Kaksoset ja kolmoset koulussa. Opas kotiin, esiopetukseen ja kouluun. Hakupäivä 9.01.2023. https://monikkoperheet.fi/wp-content/uploads/2021/01/Kaksoset-ja-kolmoset-koulussa_opas_valmis.pdf.

Suomen monikkoperheet ry. Lasten kehitys. Hakupäivä 9.01.2023. <https://monikkoperheet.fi/tieto/monikkoperheille/lasten-kehitys/>.

Suomen monikkoperheet ry. Tietoa ja tukea monikkoperheen arkeen. Hakupäivä 14.12.2022. <https://monikkoperheet.fi>.

Tampereen yliopiston kirjasto 2022. Systemaattinen tiedonhaku: Laadun arviointi. Hakupäivä 9.01.2023. <https://libguides.tuni.fi/systemaattinen-tiedonhaku/Laadunarviointi>.

Terveyskylä 2022. Minäkuva ja sairauden aiheuttamat muutokset. Hakupäivä 10.01.2023. <https://www.terveyskyla.fi/nuortentalo/nuori-ja-pitkaaikaissairauden-hoito/oman-sairauden-hoito/minakuva-ja-sairauden-aiheuttamat-muutokset>.

The Human Development Teaching & Learning Group. Identity development during adolescence, Human Development. Hakupäivä 14.12.2022. <https://pdx.pressbooks.pub/humandevlopment/chapter/identity/>.

Tieteen termipankki 2015. Kasvatustieteet. Minäkuva. Hakupäivä 11.01.2023. <https://tieteentermi-pankki.fi/wiki/Kasvatustieteet:min%C3%A4kuva>.

Tiitiäinen, Aila 2023. Monisikiöisyys (Monikkoraskaus). Duodecim terveyskirjasto. Hakupäivä 01.08.2023. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00154/monisikiöisyys-monikkoraskaus?q=kak-sosuus>.

Torgersen, Anne Mari & Janson, Harald 2002. Why do Identical Twins Differ in Personality: Shared Environment Reconsidered. Twin Research and Human Genetics, 5(1), 44–52. Hakupäivä 30.01.2023. https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/DDC4AB22B1E7D0CFBC6A8F164935D78A/S1369052300002415a.pdf/why_do_identical_twins_differ_in_personality_shared_environment_reconsidered.pdf

Twin facts. Twin Researchers. Hakupäivä 07.05.2023. <https://twinsuk.ac.uk/twinzone/general-twin-info/twin-facts/>.

Winestine, Muriel Chaves. Twinship and psychological differentiation. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, Volume 8, Issue 3, 1969, 436-455. Hakupäivä 18.04.2023. [https://doi.org/10.1016/S0002-7138\(09\)62232-9](https://doi.org/10.1016/S0002-7138(09)62232-9).

Åkerman, Britta & Suurvee, Eve 2003. The Cognitive and Identity Development of Twins at 16 Years of Age: A Follow-up Study of 32 Twin Pairs. *Twin Research*, 6(4), 328–333. Hakupäivä 29.01.2023. <https://www.cambridge.org/core/journals/twin-research-and-human-genetics/article/cognitive-and-identity-development-of-twins-at-16-years-of-age-a-followup-study-of-32-twin-pairs/8D970FF81B6094B816FFEDC2ABADBDA6>

AINEISTON HAKU

LIITE 1

Käytetty tietokanta	Hakupäivämäärä	Hakusanat	Rajaukset	Osumat	Otsikon perusteella valittu	Tiivistelmän perusteella valittu	Koko tekstin perusteella valittu
CINAHL	25.1.2023	Identical twins AND identity development	2013–2023	3	0	0	0
MEDIC	26.1.2023	Identtiset kaksoset	2000–2023	99	0	0	0
MEDIC	26.1.2023	Identtiset kaksoset AND identiteetti	2000–2023	0	0	0	0
PubMed	26.1.2023	Identical twins identity development	2000–2023	34	4	1	0
PubMed	26.1.2023	Identical twins' individuality AND identity	2013–2023	24	1	0	0
CINAHL	26.1.2023	Identical twin AND identity AND development	2000–2023	3	1	1	0
Manuaalinen haku	29.1.2023				5	4	4
CINAHL	29.1.2023	Identical twin OR monozygotic twin AND individuality OR individualism OR individuation OR identity OR self-differentiation	2000–2023	19	4	3	3
PubMed	29.1.2023	Twins, Monozygotic OR monozygotic twin OR "identical twin AND Individuation OR individuality OR individuation OR individuality OR indi-	2002–2022	79	0	0	0

		vidualism OR identity OR self-differentiation					
Manuaalinen haku	31.1.2023				7	0	2
EBSCOhost	6.2.2023	identical twin*" OR "monozygotic twin*") AND (individuality OR individualism OR individuation OR identity OR self-differentiation)	2002–2022	295	16	7	2
Manuaalinen haku	6.2.2023	identical twin*" OR "monozygotic twin*") AND (individuality OR individualism OR individuation OR identity OR self-differentiation)			9	4	1

KIRJALLISUUSKATSAUKSEEN VALITUT AINEISTOT

LIITE 2

Kirjoittajat, julkaisuvuosi, kieli, julkaisu-maa	Artikkelin numero	Otsikko	Kohde-ryhmä/otanta	Tarkoitus	Tutkimusmetodi	Tulokset
Cassell, Sofia (2011) Englanti USA	1	Examining the Twin Bond: A Look at the Psychological Development of Twins and the Differences in Individuality and Identity Differentiation between Fraternal and Identical Same-Sex Twins	Tutkimukseen osallistui identtisiä ja ei-identtisiä kaksosia. Ikäjakausma 18–32 vuotta kaksosia n = 40 Identtisiä kaksosia n = 13 Ei-identtisiä kaksosia n = 27	Tutkimuksen tarkoituksena tutkia psykologisia ja sosiaalisia vaihteluita kaksosten yksilöitymiseen, sekä tutkia yksilöitymisen eroja identtisten ja ei-identtisten kaksosten välillä.	Tutkimus toteutettiin määrällisenä tutkimuksena, jossa osallistujille lähetettiin kysely internetin välityksellä. Kyselyyn vastattiin nimettömänä, mutta kaksospareille annettiin koodit, jotta analysointi vaiheessa osattiin yhdistää kaksosparit toisiinsa.	Tutkimus osoitti eroja siinä, että identtisillä kaksosilla merkittävästi suurempi halu pysyä erottamattomina ja heidän identiteettinsä on enemmän punoutunut yhteen kuin ei-identtisillä kaksosilla.
Conlon, Jill (2009) Englanti USA	2	One-whole or one-half: A case study of an identical twin's exploration of personal identity through family perceptions	Tekijä itse, hänen kaksossisaruksensa sekä heidän perheensä	Tutkimuksen tavoitteena on tutkia tekijän perheen käsityksiä identiteetin kehityksestä, tekijän ja tämän kaksossisaruksen kohdalla sekä tekijän	Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista lähestymistapaa, ja sitä tutkittiin tapauskohtaisesti. Tutkimuksessa hyödynnettiin perheen jäsenten haastatteluja, omaelämäkertoja, valokuvia sekä kirjeitä.	Tutkimuksessa kävi ilmi vanhempien huoli kaksosten yksilöllisten identiteettien säilyvyydestä, kun taas kaksosilla itsellään sekä heidän sisaruksillaan ei ilmennyt samanlaista huolta. Tutkimuksessa nousi myös esille identtisten kaksosten välinen toistuva vertailu perheenjäsenten toimesta.

				ja tämän kaksoissisaruksensa käsitteiksi identiteetin kehityksestä ja vertailla näitä keskenään.		
Janson, Harald, Torgersen, Anne Mari (2002) Englanti Norja	3	Why do Identical Twins Differ in Personality: Shared Environment Reconsidered	Norjalaiset kaksosparit, vanhempineen n = 53 Ei-identtiset kaksosparit, jotka rajautuivat pois vanhempineen n = 18 Identtiset kaksosparit vanhempineen n = 35	Tutkimuksen tavoitteena on selvittää perheessä koettujen stressitekijöiden vaikutusta identtisten sisarus-ten persoonallisuuden kehittymiseen ja niiden eroavaisuuksiin	Tutkimuksessa käytettiin sekä laadullista että määrällistä tutkimusmenetelmää. Kaksosten äitiä haastateltiin lasten ollessa muutamana päivänä ikäisiä, kahden ja yhdeksän kuukauden ikäisiä sekä kuuden vuoden ikäisiä. Kaksosparin ollessa 15-vuotiaita toteutettiin erilliset haastattelut kaksosille ja heidän äidilleen. He täyttivät myös kyselylomakkeet, joiden aineiston pohjalta koodattiin 13 stressitekijää. Tämä toistettiin ilman äitiä kaksosten ollessa 29-vuotiaita.	Tutkimus osoitti, että identtisten kaksosten persoonallisuuden eroavaisuudet ovat yhteydessä lapsuudessa ja murrosiässä koettuihin perheen stressitekijöihin. Korkea stressitekijöiden määrä osoittautui identtisten kaksosten persoonallisuuden suurempiin eroavaisuuksiin, kun taas vähäiset stressitekijät näyttäytyivät identtisten kaksosten samankaltaisina persoonallisuuksina aikuisina.
Madhuri, Fichtmüller (2021) Englanti	4	How do adult twins experience and	Iso-Britanniassa asuvia identtisiä	Tutkija on kaksonen ja	Tutkimuksessa käytettiin intuitiivisen kyselyn menetelmää. Avoimia	Tutkimustulosten pääteemoiksi määrytyivät: kiintymyssuhde,

Iso-Britannia		view their identity? An intuitive inquiry	ja ei-identtisiä kaksosia n = 6 Identtisiä kaksosia n = 5 Ei-identtisiä kaksosia n = 1	tutkimusellaan hän halusi oppia ymmärtämään miten kaksosuus on vaikuttanut hänen omaan identiteettiinsä.	kysymyksiä esitettiin kuudelle kaksoselle. Tutkimustulokset analysoitiin ja integroitiin kirjallisuuteen.	Identiteetti, ainutlaatuisuus, autuus, myötätunto, erottaminen, rajat ja yksinäisyys. Kaksosten kehityskaari voi olla syklinen. Kaksosten vertailu lisää heissä halua tulla nähdyksi yksilönä. Jotkut kaksokset seuraavat identiteetin kehityspolkua, joka on samankaltainen kuin yksilöillä.
Magagna, Jeanne (2007) Englanti Iso-Britannia	5	Transformation: from twin to individual			Artikkelin tarkoituksena on kuvata osaa psykoterapian monimutkaisuuksista identtisten kaksosten kanssa sekä tarkastella vastatransferenssin käyttöä terapiassa huomioiden yksilön oman identiteetin kehittymisen.	Artikkelissa tarkasteltiin psykoterapian haasteita identtisten kaksosten kohdalla. Artikkelissa myös kuvattiin identtisten kaksosten välistä kiintymyssuhdetta ja sen vaikutusta mahdollisesti ongelmallisiin kehityspiirteisiin sekä identtisten kaksosten identiteetin kehittymistä.
Malahat, Amani & Arefeh Shariati (2021) Englanti Iran	6	Comparison of Self-Differentiation and Identity Statuses in Twins and Nontwins	Iranissa asuvia identtisiä kaksosia, ei-identtisiä kaksosia ja ei-kaksosia, ikäjakouma 13-30 vuotta, n = 474 Identtiset kaksosia, n = 128 Ei-identtiset kaksoset n = 170	Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia identtisten ja ei-identtisten kaksosten, sekä ei-kaksosten identiteettiä ja erilaistumista.	Kyselytutkimus, jossa käytettiin Bennion ja Adamsin vuonna 1986 kehittämää Objective measure of ego-identity status (OMEIS) kyselymittaria. Toisena kyselymittarina käytettiin Skowron ja Friedlanderin 1998 kehittämää self-differentiation questionnaire mittaria.	Eriytyminen erosi merkittävästi identtisten ja ei-identtisten kaksosten kuin ei-kaksosryhmien välillä. Miesten ja naisten välillä eroa ei juuri ollut. Scheffin post hoc -testi osoitti, että identtisten ja kaksosten Diffuusioidentiteetti oli samanlainen

			Sisarukset n = 176			
Markovitch, Noam, Luyckx, Koen, Klimstra, Theo, Abramson, Lior & Knafo-Noam, Ariel (2017) Englanti USA	7	Identity Exploration and Commitment in Early Adolescence: Genetic and Environmental Contributions	Israelilais- taustaisia kaksosia, ikäjakauma 11-vuotta, n = 558 Identtisiä kaksosia n = 182 Ei-identtisiä kaksosia n = 376	Tutkimuksessa selvitettiin geneettisten ja ympäristöön liittyvien vaikutusten merkitystä identiteetin muodostumiseen.	Tutkimus toteutettiin määrällisenä tutkimuksena, jossa aineisto kerättiin käyttäen Dimensions of Identity Development Scale (DIDS).	Identiteettiulottuvuuksien välillä merkittävä ero tyttöjen ja poikien välillä löytyi sitoutumisen osalta, jossa pojat saivat korkeammat pisteet kuin tytöt. Merkittävää korrelaatiota iän (kuukausina) ja identiteettiulottuvuuksien välillä ei ollut. Geneettiset ja ympäristöön liittyvät vaikutukset identiteetin muodostumiseen olivat suurempaa identtisillä kaksosilla kuin ei-identtisillä kaksosilla.
Maxon, Betsy, Daniels, David, M.D (2008) Englanti USA	8	Personality Differentiation of Identical Twins Reared Together	Identtisiä kaksospareja, joiden ikäjakauma 8–67 vuotta n = 36 Mukana myös perheenjäseniä, lasten vanhemmat Vertailuryhmäparit (ei kaksosparit) n= 131	Tutkimuksessa haluttiin selvittää, identtisten kaksosten persoonallisuuksien yhtenevyyttä	36 identtisten kaksosparien persoonallisuuksien rakennetta määritettiin käyttäen The Essential Enneagram -testiä. Osallistujia ja heidän perheenjäseniään myös haastateltiin. Tuloksia verrattiin satunnaisesti valittujen parien tuloksiin. Satunnaisesti valitut parit eivät olleet sukua toisilleen. Tulosten vertailuun kaksosten ja ei-kaksosten välillä käytettiin Chi Square Test of Association: ia.	Persoonallisuusennegrammitestin tuloksissa ilmeni, että 34:n identtisten kaksosparin, 36 identtisestä kaksosparista, persoonallisuustyyppi ei ollut sama. 30:n kaksosparin persoonallisuustyyppit kuitenkin liittyivät toisiinsa jollakin tavoin Ennegram-kuviossa. Samoja persoonallisuustyypppejä ilmeni ei-kaksospareissa 16,8 %, kun taas identtisissä kaksosissa 5,5 %.

					Osallistujia ja heidän perheenjäseniään haastateltiin.	
Noble, Nicole & Bradley, Loretta (2020) Englanti USA	9	Becoming an Individual: Promoting Twins' Identity Development through Counseling Techniques			Artikkelin tarkoituksena on tuoda esille kaksosten kohtaamia ongelmia ohjaustilanteissa sekä tekniikoita niiden ratkaisemiseksi.	Artikkelissa tarkasteltiin viittä erilaista kaksosten kohtaamaa haastetta ohjaustilanteissa ja niiden ratkaisemiseksi tarkoitettuja luovia tekniikoita ammattilaisille.
Noble, N., Bradley, L., Parr, G., Duemer, L. (2017) Englanti USA	10	Fostering Twins' Identity Development: A Family Issue			Artikkelin tarkoituksena on kuvata kaksosperheiden ainutlaatuisia tarpeita ja olosuhteita.	Kaksosten kohtaamia erityiskysymyksiä tarkasteltiin vanhemmuuden vaikutuksen, kaksosvertailun, jakamisen, kilpailun, eriytymisen, sitoutumisen, empatian kehittymisen sekä erilaisten kaksosuuden mallien kautta. Kaksosten erityistarpeiden ja -haasteiden ymmärtäminen vaikuttaa myönteisesti kaksosperheen hyvinvoinnin edistämiseen.
Segal Hila, Knafo-Noam Ariel (2021)	11	"Side by side": Development of twin relationship dimensions from early to middle childhood and the role of zygosity and parenting	322 identtisten kaksosparin, 1194 ei identtisten kaksosparien vanhemmat,	Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia kaksosisuuden ulottuvuuksia kaksosten välisessä suhteessa.	Israeli study of twins pitkittäistutkimus, kyse-lytutkimus vanhemmille	Tulokset osoittivat, että läheisyys ja riippuvuus vähenvät, kun taas kilpailu lisääntyi lapsuuden aikana.

<p>Åkerman Britta, Survee, Eve (2003) Englanti</p> <p>Ruotsi</p>	<p>12</p>	<p>The Cognitive and Identity Development of Twins at 16 Years of Age: A Follow-up Study of 32 Twin Pairs</p>	<p>Ruotsalaiset kaksosparit ja heidän vanhempansa n = 32</p> <p>Ei-identtiset kaksosparit n= 13</p> <p>Identtiset kaksosparit n =19</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida kaksosten henkistä ja kognitiivista kehitystä, tehdä huomioita ennen aikaisen kaksosten kehityksestä kouluikässä sekä saada tietoa kaksosten välisestä suhteesta ja heidän identiteettien kehityksestä</p>	<p>Tutkimuksessa käytettiin psykologista ja kognitiivista kehitystä mittaavia testejä. Härnqvistin ja Svennsonin (1968) luomalla kehitystestillä mitattiin verbaalista, avaruudellista ja numeerista osaamista. Tutkijat käyttivät myös Saksassa 1930-luvulla kehitettyä Warteggin piirustustestiä mitataksseen itseluottamusta, ahdistusta, sosiaalisia suhteita, empatiaa, konfliktien käsittelyä ja muita identiteetin osa-alueita.</p> <p>Tutkijat tekivät myös haastatteluja kaksosille ja heidän vanhemmilleen raskausajasta aina kaksosten 16-ikävuoteen saakka.</p>	<p>16-vuotiaille tehdyistä kognitiivisten arviointien pohjalta ei voitu todeta ryhmäeroja identtisten ja ei-identtisten kaksosten, sukupuolten sekä täys- ja ennen aikaisten lapsien välillä.</p> <p>Tutkimuksen mukaan identtiset kaksokset ovat ei-identtisiä kaksosia riippuvaisempia toisistaan, mutta vanhemmat ovat identtisille kaksosille vähemmän tärkeässä roolissa kuin ei-identtisille kaksosille. Identtisillä kaksosilla todettiin negatiivisia komponentteja enemmän yksilöitymiseen liittyen kuin ei-identtisillä kaksosilla.</p>
--	-----------	---	---	---	---	---